

Pla Estratègic pel Desenvolupament i l'Ocupació de l'Urgell

Programa de suport a la planificació estratègica

DOCUMENT DE SÍNTESI

Promou:

CONSELL COMARCAL DE L'URGELL

Executa:

Amb el finançament de:

4 de desembre de 2014

Elaborat per la Fundació CEDRICAT

Ctra. de Coll de Jou, km. 2 - 25280 Solsona

Tel. 973484320

Blog: www.cedricat.cat/wp

Direcció:

F. Xavier Ballabriga i Cases

Direcció tècnica:

Imma Pallarès i Blanch

Equip tècnic:

Judit Pardos i Jordana

Marta Pallarès i Blanch

Núria Alamón i Beas

Laia Sendra i Castrelo

Cristina Barbens i Casals

Marta Planas i Vilafranca

Marta Rancaño i Conejero

Agraïm a totes les persones, entitats i empreses que han participat en algun moment en el procés d'elaboració del Pla Estratègic pel Desenvolupament i l'Ocupació de l'Urgell.

Índex

1. Presentació.....	1
2. Pla de treball, metodologia i instruments metodològics emprats	2
3. Síntesi de la diagnosi socioeconòmica	7
4. Objectiu i Línies Estratègiques	33
5. Pla d'acció	35
6. Pla de seguiment	38
7. Informes de resultats de les reunions de treball participatives	41
7.1. Resultats de l'entrevista grupal de diagnosi amb els alcaldes de l'Urgell.....	41
7.2. Resultats dels tallers participatius de diagnosi i de propostes d'accions de futur amb teixit productiu i ciutadania	49
7.3. Resultats de la jornada de propostes d'accions de futur adreçada a l'empresariat de l'Urgell	59

1. Presentació

El **Pla Estratègic pel Desenvolupament i l'Ocupació** a la comarca de l'Urgell és un instrument promogut i impulsat pel Consell Comarcal de l'Urgell amb finançament del Departament d'Empresa i Ocupació de la Generalitat de Catalunya, en el marc de l'ordre EMO/349/2012 de 31 d'octubre, per la qual s'aproven les bases reguladores per a la concessió de subvencions destinades als programes de suport al desenvolupament local.

El Pla Estratègic pel Desenvolupament i l'Ocupació a la comarca de l'Urgell parteix de la voluntat del Consell Comarcal de l'Urgell de **concretar un pla d'acció per a la comarca en matèria de desenvolupament i ocupació per als propers anys futurs** amb l'objectiu comú de desenvolupar i potenciar aquells àmbits sectorials amb impacte en la generació d'activitat econòmica i la creació d'ocupació a l'Urgell.

Aquest Pla estratègic té per objectiu analitzar i reflexionar sobre l'estat socioeconòmic actual de la comarca, identificar les seves **necessitats i potencialitats, els reptes i les oportunitats**, i a partir d'aquí, definir les **línies estratègiques de futur de l'Urgell** i el **conjunt d'actuacions** que en deriven per a impulsar en els propers anys. La implementació d'aquestes actuacions es fonamenta en bona part en el **treball en xarxa i l'establiment de col·laboracions** entre els diferents agents socioeconòmics públics i privats del territori.

El Pla estratègic vol ser un **document de referència i a disposició per a tots els agents que actuen en l'àmbit del desenvolupament i l'ocupació de la comarca**: ens locals, empreses, emprenedors, entitats i associacions, en definitiva, el conjunt dels agents públics i privats de l'Urgell.

Per a l'impuls i implementació del Pla, **és fonamental la coordinació territorial i l'establiment d'aliances entre sectors (públics i privats) i sobretot, la cooperació públic-privada**, definida com la cooperació voluntària entre actors públics i privats a fi de coordinar i concentrar recursos organitzatius, tècnics i materials per a donar respostes consensuades i adequades a les necessitats del territori identificades col·lectivament.

Alhora, és un **document dinàmic i evolutiu** que es pot anar adaptant a les noves necessitats i oportunitats que puguin sorgir en el futur pròxim.

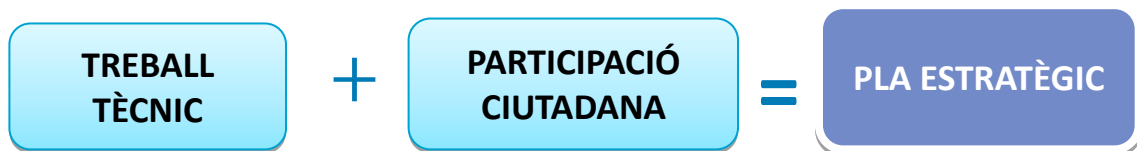
2. Pla de treball, metodologia i instruments metodològics emprats

Al llarg del procés d'elaboració d'aquest Pla estratègic, han pres part diferents 85 **agents públics i privats de la comarca de l'Urgell, en representació del teixit productiu i socioeconòmic d'aquesta comarca**. En concret, han estat els següents:

1. Consell Comarcal de l'Urgell
2. Ajuntaments de la comarca (alcaldes i tècnics)
3. PIMEC Lleida
4. Cambra de Comerç de Tàrrrega
5. Consorci Leader Urgell-Pla d'Urgell
6. Oficina de Gestió de la Ruta del Cister
7. Oficina del SOC
8. Urgell Rural, Associació de Turisme Rural de l'Urgell
9. Comunitat General de Regants del Canal Segarra-Garrigues
10. Associació de Ceramistes de Verdú
11. Foment Targarí
12. Escola Agrària de Tàrrrega
13. Centre de formació La Solana
14. New School
15. FiraTàrrrega
16. Museu Comarcal de l'Urgell
17. Teixit empresarial privat representatiu de la comarca:
 - a. Corporació Agroalimentària Guissona
 - b. Grup Ros Roca
 - c. Borges Mediterranean Group
 - d. Torrons Vicens
 - e. Semillas Fitó
 - f. Bioleics Camins de Verdor
 - g. Ecosetrill
 - h. L'Olivera Cooperativa
 - i. Associació Alba

- j. Molí d'oli Duran i Celler Petit Duran
 - k. Bernau Herbes
 - l. Ecotallers SCCL
 - m. TarregaPlus Comunicació
 - n. Historiador
 - o. Empreses agràries
 - p. Promotor privat
 - q. Professionals autònoms
 - r. Alberg Ca N'Aleix
18. Universitat de Lleida
19. Generalitat de Catalunya

L'elaboració del Pla es basa en dos pilars: el **treball tècnic** i la **participació ciutadana**, amb la voluntat de facilitar al màxim la creació d'un clima de cooperació i col·laboració entre els possibles actors de desenvolupament al territori, tant públics com privats, i aconseguir la legitimitat de les accions realitzades. En aquest sentit, el procés d'elaboració del Pla Estratègic ha contemplat la realització d'entrevistes semiestructurades i espais de participació.

En concret, s'han realitzat un total de **24 entrevistes semiestructurades** amb agents clau del sector públic i privat de la comarca. També s'han mantingut **7 converses informals** per tal de complementar les informacions recollides.

Pel que fa als **espais de treball i participació**, s'han organitzat i realitzat les següents reunions de treball participatives:

- **Entrevista Grupal de Diagnosi amb els alcaldes de la comarca**; amb la participació de 19 alcaldes de la comarca.
- **Reunió de treball de Taller de Diagnosi**; una **reunió de treball de Taller d'Accions de Futur**; amb la participació de 19 persones representants de diferents perfils.
- **Jornada empresarial amb sessió de treball**; amb la participació de 25 persones.

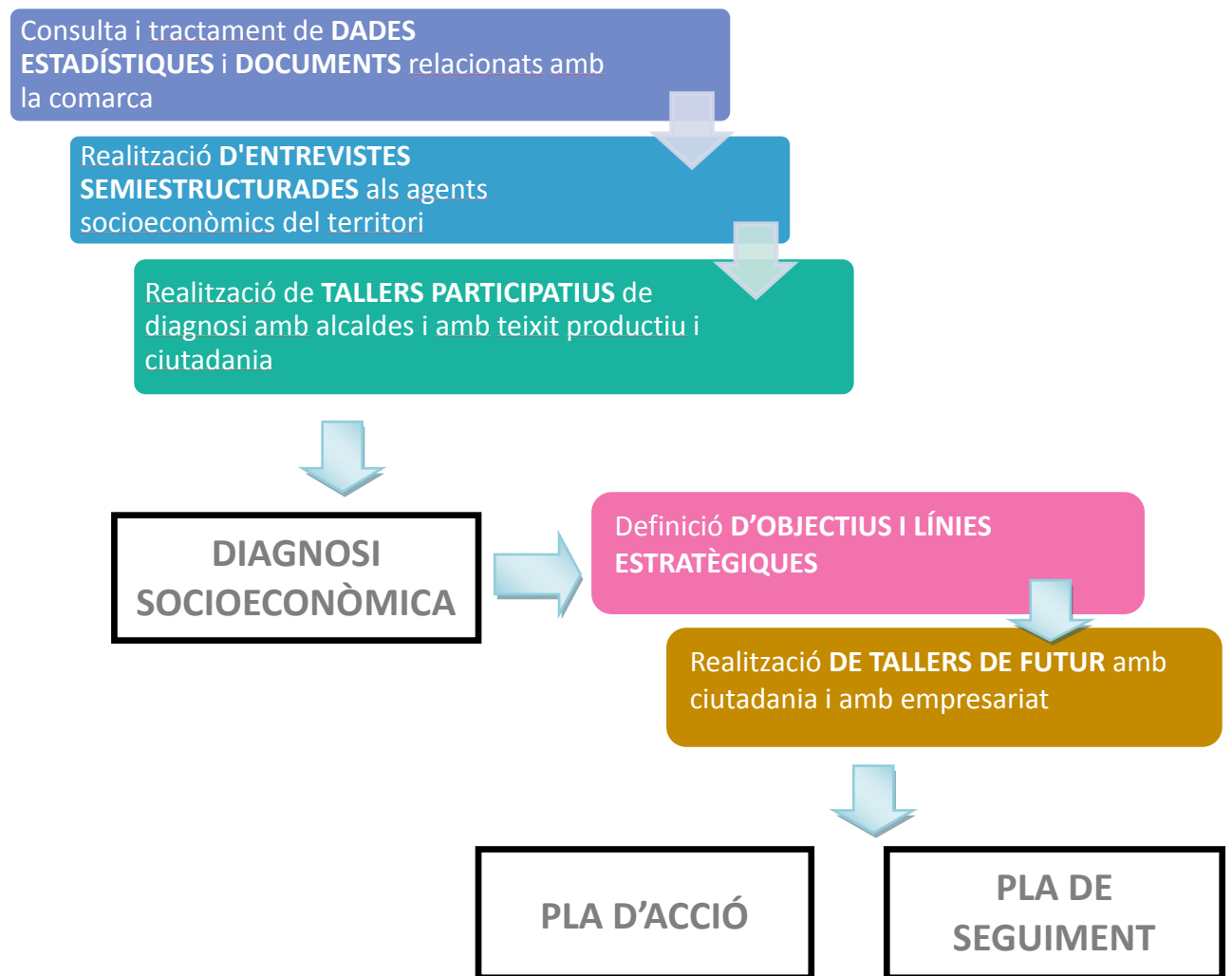
L'**objectiu** d'aquests espais ha estat recollir informació clau per a la diagnosi i per a la definició dels objectius i les línies estratègiques del Pla d'acció, pel que fa a la situació de la comarca **des**

del punt de vista de cada sector d'activitat o col·lectiu, identificant fortaleses, oportunitats, febleses i amenaces, i propostes d'accions de futur. Amb aquests espais de participació **s'incorpora el coneixement del teixit econòmic i social, i esdevenen la base de futures col·laboracions públic-privades.**

Per a l'elaboració del Pla estratègic pel Desenvolupament i l'Ocupació a la comarca de l'Urgell, s'han seguit les següents **fases de treball**:

El **procés metodològic** es sintetitza en la figura següent:

Els **instruments metodològics** que s'ha emprat han estat:

- **METODOLOGIA PARTICIPATIVA I INTEGRADORA.** Per facilitar la participació dels actors territorials, públics i privats, com a protagonistes de les iniciatives socioeconòmiques.
- **INVESTIGACIÓ ACCIÓ-PARTICIPATIVA.** Mètode d'estudi i acció de tipus qualitatiu que busca obtenir resultats fiables i útils per millorar situacions col·lectives, basant la investigació en la participació dels propis col·lectius a investigar.
- **ANÀLIS DAFO.** Mètode de planificació estratègica per a avaluar les Debilitats, Amenaces, Fortaleses i Oportunitats d'un projecte.
- **TÈCNICA ZOOP.** Procediment de facilitació de processos grupals introduïda per l'Agència de cooperació Alemanya GTZ. Aquesta tècnica assegura una participació democràtica i inclusiva dels participants permetent la participació simultània i registrada de tots amb iguals possibilitats d'expressió. Un aspecte a destacar d'aquesta tècnica és que es treballa sobre la base del consens, reduint els conflictes de poder.

3. Síntesi de la diagnosi socioeconòmica

3.1. Territori

Àmbit geogràfic i situació geoestratègica

- L'Urgell té una superfície total de 579, 7 km² i és la segona comarca més petita en superfície de Ponent, dividida en 20 municipis.
- Els principals cursos fluvials són: el riu Sió, el riu Ondara i el riu Corb.
- Domina un clima mediterrani continental, amb hiverns freds i estius calorosos. Les precipitacions són escasses i la vegetació és la pròpia del clima continental, bosc de carrasca.
- A la comarca hi conflueixen 4 unitats de relleu, que s'estenen més enllà dels límits comarcals: al nord la ribera del Sió, amb Agramunt com a població principal; a l'est la ribera d'Ondara, de paisatge segarrenc i amb Tàrrega com a nucli principal; al centre i oest la plana de l'Urgell, amb Bellpuig com a població destacada; i al sud la Vall del Corb de caràcter eminentment rural i amb un conjunt de serres elevades, que assoleixen les cotes màximes a la serra del Tallat.

Entorn natural i paisatgístic

- La major part de la superfície és ocupada pels conreus de secà (51,5%) i conreus de regadiu (26,5%), la superfície forestal és el segon tipus d'ús del sòl amb un 15,1%. I la superfície urbanitzada un 4,2%.
- El predomini dels usos extensius del sòl i uns nivells baixos d'urbanització, conformen un paisatge eminentment rural, on en la major part hi trobem els paisatge de conreus de secà.
- A l'oest, els camps regats amb els canals de l'Urgell presenten una ordenació rectilínia amb diferents cultius extensius (farratges, panís) i fruiters.

- Entorn a l'A-2 s'hi localitzen les construccions més modernes i vinculades al sector industrial.
- El patrimoni natural de la comarca compta amb 16.950 hectàrees de superfície d'especial protecció (PEIN), que representa un 29,2% de la superfície total.

Valors arquitectònics i culturals

- L'Urgell compta amb 35 béns culturals d'interès nacional classificats en 33 monuments històrics, 1 conjunt històric i 1 zona arqueològica.

Ordenació i planificació del territori

- La majoria de municipis de la comarca disposen d'algun tipus de normativa urbanística municipal, i molts es troben actualment en alguna fase del procediment administratiu per a la redacció i aprovació d'un nou POUM.
- Els polígons industrials es localitzen entorn a 3 grans nuclis de població: Tàrrega, Agramunt i Bellpuig, i al llarg de l'A-2 en els municipis de Vilagrassa i Anglesola.
- Hi conflueixen diferents ordenacions territorials.

Xarxa de comunicacions i mobilitat

- L'Urgell té una posició estratègica en el context de l'àmbit de Ponent, amb una presència important d'infraestructures de comunicació.
- Tot i la bona ubicació geogràfica, l'Urgell es considera una comarca de pas.
- La capital i algunes poblacions de la comarca compten amb servei de transport públic, tot i que hi ha deficiències en alguns municipis, més acusats a la Vall del Corb i entre els pobles de la mateixa comarca. La millora del tren segueix sent una demanda necessària per al territori.

- És una comarca que rep una forta influència de les comarques veïnes, afavorida per les comunicacions en un terreny planer i les millores en les infraestructures durant les darreres dues dècades.

Infraestructures viàries i ferroviàries

- El Pla d'Infraestructures de Transport de Catalunya (PITC) 2006-2026 preveu un seguit de noves infraestructures i millora de les ja existents amb efectes sobre la comarca de l'Urgell.

Transport aeri

- Nul·la influència actual de l'aeroport Lleida-Alguaire a l'Urgell. L'aeroport fins al moment no ha tingut un impacte pel que fa a les possibilitats logístiques.

Infraestructures logístiques

- La disponibilitat de sòl i la bona xarxa de comunicacions, fan que sigui un territori atractiu per a desenvolupar-hi activitats logístiques, com el projecte del Consorci de la Zona Franca a Bellpuig o el del Port sec Les Coves d'Anglesola. Aquests projectes estan paralitzats per motius conjunturals de recessió econòmica.

Infraestructures de regadiu

- Una de les millores substancials de les infraestructures de regadiu actuals i prevista és la modernització del regadiu dels Canals d'Urgell. Tot i així, en aquests moments aquesta millora està paralitzada per l'actual escenari de recessió econòmica.
- Com a projecte de regadiu de gran abast i impacte territorial s'hi troba el canal Segarra-Garrigues. El projecte inicialment preveia la transformació a regadiu de fins a 70.150 ha de terres de secà, que s'han vist disminuïdes per la figura de protecció de la Xarxa Natura 2000, la qual ocupa una superfície de fins a 42.144 ha, el 60% del total regable.

- Els pagesos mostren certes dificultats en assumir la inversió per a disposar d'aigua del canal en cas de reg de transformació i el preu de l'aigua es considera molt elevat.
- La incertesa econòmica actual, la volatilitat dels preus dels productes agraris i les dificultats d'accés al finançament frenen als pagesos a fer la transformació.
- La concentració parcel·lària avança molt lentament, amb moltes dificultats sobretot respecte a les reticències dels pagesos a cedir les seves terres en benefici de la concentració.
- A l'any 2003 només estan disponibles per al reg 5.532 ha i hi ha reg efectiu en 4.261 ha, un 6% del territori previst.
- Perquè el regadiu contribueixi a mantenir les explotacions agràries del territori, és cabdal aconseguir que les cooperatives i els particulars que transformen i comercialitzen s'impliquin en la promoció de les produccions intenses.
- Entorn al sistema del Segarra-Garrigues, sorgeixen iniciatives empresarials diverses (vinculades amb la transformació agroalimentària i amb els serveis), així com també sorgeixen iniciatives com el Centre de Regadius de la Mediterrània, RegMed. És estratègic per a la comarca impulsar i donar suport a aquestes iniciatives que diversifiquen l'economia i aporten valor afegit al territori.

Telecomunicacions

- La penetració de la fibra òptica a l'Urgell encara és un dèficit a la comarca i una demanda sobretot per part de les empreses. També encara hi ha alguns pocs indrets on no arriba la cobertura de telefonia mòbil o presenta deficiències.
- El desplegament de la banda ampla s'ha realitzat mitjançant l'ús de diferents tecnologies: la Banda Ampla Rural i el Pla Connecta de la Generalitat de Catalunya. En alguns indrets es disposa de la instal·lació, però no s'està utilitzant

Energia

- A la comarca s'hi troba el Parc Eòlic Serra del Tallat, que consta de 33 aerogeneradors de 1.500kW, amb una potència de 49.500 kW.

Infraestructures penitenciàries

- Al municipi de Tàrrega està prevista la construcció d'un centre penitenciari. El Pla director d'equipaments penitenciaris 2013-2020 preveu que el 2018 es torni a valorar la seva construcció en funció de l'evolució de la població reclusa.
- La ciutadania veia la construcció del centre penitenciari com a positiu, atès que es generava ocupació amb un nivell mig-alt de qualificació.

3.2. Població

- La comarca de l'Urgell, amb 36.863 habitants el 2013 representa el 10%de la població de l'Àmbit de Ponent . Al seu torn, Ponent representa el 5% de la població de Catalunya. Tot i aquestes baixes proporcions, l'Urgell és una comarca mitjana en grandària de la població en el context català, després de les comarques metropolitanes, les més poblades, i les comarques amb la capital d'Àmbit Territorial o localitzades a la costa, que ocupen la segona posició.
- La distribució de la població de l'Urgell per municipis mostra una important concentració a Tàrrega (45%), Agramunt (15%) i Bellpuig (14%). Els tres municipis tenen les $\frac{3}{4}$ de la població comarcal.
- L'estructura per edats comarcal reflecteix alguns signes d'envelliment en comparació al conjunt de Catalunya, però no és una comarca especialment envellida, especialment en atenció a la població de Tàrrega.
- L'evolució de la població de l'Urgell entre 1998 i 2003 ha estat de creixement, encara que amb menor intensitat que el conjunt de Ponent, i encara menys respecte el conjunt de Catalunya. A nivell municipal, s'identifiquen tres tendències: a) la dels municipis que creixen per sobre de la mitjana comarcal: Tàrrega, Bellpuig i Puigverd d'Agramunt; b) la dels municipis amb creixement molt baix o en estancament: Agramunt, Anglesola, la

Fuliola, Nalec, Ossó de Sió, Tornabous, Vallbona de les Monges, Verdú i Vilagrassa; i c) els municipis en decreixement poblacional: Belianes, Castellserà, Ciutadilla, Guimerà, Maldà, Omells de na Gaia, Preixana i Sant Martí de Riucorb. Entre 2010 i 2013 però, perden població 11 municipis, entre ells Tàrrega, que mai havia enregistrat pèrdues poblacionals en els darrers 15 anys, fent que el total de la comarca hagi perdut població per aquest període recent. Bellpuig és l'únic que no ha perdut població en cap període i Vilagrassa ho havia fet però en el darrer període és dels que més ha crescut.

- La població amb nacionalitat estrangera a l'Urgell és del 19%, 4 punts més que al conjunt de Catalunya (15%). La població estrangera és més important a la capital comarcal (22%).
- La immigració és doncs la raó del creixement de la població de l'Urgell durant la darrera dècada, ja que en tots els municipis menys en Tàrrega i Agramunt el creixement natural és negatiu entre 2001 i 2011. Però la immigració no ha estat suficient per a canviar la tendència al decreixement en els municipis de: Belianes, Castellserà, Ciutadilla, Guimerà, Maldà, Nalec, Omells de na Gaia, Preixana, Sant Martí de Riucorb i Vallbona de les Monges.
- La població estrangera a l'Urgell prové principalment del continent Africà en primer terme i de la resta de la UE en segon terme, segueixen en proporció la resta de procedències (resta d'Europa, Amèrica del Sud, Àsia i Oceania, Amèrica del Nord i Central). Els estrangers procedents d'Àfrica tenen major presència a l'Urgell i, especialment al municipi de Tàrrega, que al conjunt de l'àmbit de Ponent i encara més presència respecte a la mitjana catalana. El predomini dels homes respecte les dones és un tret comú a tot Catalunya, però és més acusat a Ponent i més encara a l'Urgell.

3.3. Mercat laboral

Població ocupada

- Dels 13.606 afiliats a la Seguretat Social de l'Urgell per residència patronal de l'afiliat, un 61,3% pertanyen al sector serveis, un 22 % al de la indústria, un 10% al de l'agricultura i un 7% al de la construcció.

- El predomini del sector serveis es dóna en tots els municipis de la comarca, i només en 4 municipis és inferior a la mitjana comarcal, en aquests municipis el pes dels serveis és menor en favor d'una major proporció de població ocupada a l'agricultura.
- Es perfila una elevada especialització en l'agricultura en la major part de municipis de la comarca.
- La proporció de treballadors autònoms (3.427 en tota la comarca) és més important en el sector de l'agricultura i el de la construcció i menys en el de la indústria i el dels serveis en comparació a les persones afiliades al règim general de la Seguretat Social.
- El sector serveis és el predominant entre els treballadors autònoms, seguit de l'agricultura, la construcció i de la indústria.
- La grandària de les empreses de l'Urgell per nombre de treballadors és del 71% de petita empresa, el 26% de mitjana empresa i el 3% de gran empresa. Al municipi de Tàrrrega el 6,3% de les persones afiliades pertanyen a empreses de més de 251 treballadors.

Població desocupada

- Al mes de maig de 2014, l'atur registrat a la comarca és de 2.472 persones, un 9% menys respecte l'any 2013. S'intueix una lleugera tendència a la davallada del nombre de persones aturades, que caldrà ser confirmada a partir del seguiment de les dades d'aturats dels propers mesos.

Població desocupada per municipis

- El 53,7% dels aturats es concentren a Tàrrrega, seguit d'Agramunt i Bellpuig (13,7% i 12,5% respectivament)

Població desocupada per sexes

- Entre els anys 2005 i 2008 l'atur és significativament superior entre el col·lectiu de les dones, però en les dades disponibles del 2014 es mostra una equiparació entre els sexes.

- Recentment, ha augmentat la proporció de persones en atur de llarga duració, en contraposició amb la disminució d'aturats de fins a sis mesos en els darrers anys.

Població estrangera desocupada per lloc de procedència

- Per nacionalitat, hi ha més població estrangera aturada no europea que de la UE i de la resta d'Europa. Entre les persones aturades de procedència no europea, el col·lectiu més nombrós el formen les persones del Magrib (49%), en segon lloc i amb molta diferència Amèrica central i sud (7%) i la resta d'Àfrica occidental (7%).
- L'any 2009 va augmentar l'atur en la població estrangera de totes les procedències, però en l'any 2014 l'atur en les persones estrangeres decreix en totes les procedències tret de la Resta d'Àfrica, que ha augmentat lleugerament respecte el 2012.

Població desocupada per edats

- Les dades més recents mostren la reducció de l'atur en totes les edats tret de les persones de més de 50 anys, que segueix augmentant, encara que a un ritme inferior al dels anys anteriors. L'atur entre els més joves decreix des de 2012.

Població desocupada per nivell d'estudis

- La major part de la població aturada té estudis secundaris generals. La població aturada amb estudis secundaris en formació professional és molt menor. A partir de 2009 ha anat augmentant progressivament la població aturada sense estudis o amb els primaris incomplets, així com la població amb estudis primaris complerts.

Població desocupada per sectors

- El sector serveis és el que més persones aturades concentra.

Població desocupada per activitats

- Respecte a la població aturada per activitats, destaca l'agricultura.
- Els índexs d'evolució mostren una reducció del nombre de persones aturades en tots els principals grups d'activitat econòmica, especialment en el de la construcció d'immobles i en les activitats especialitzades en la construcció, en les activitats relacionades amb l'ocupació i en l'administració pública.
- A grans trets, es pot dir que l'atur entre 2011 i 2014 ha augmentat en les categories socio-professionals de major estatus i ha disminuït en els més elementals.

3.4. Teixit empresarial i dinàmica econòmica

Macromagnituds econòmiques: Producte interior brut i nivells de renda

- L'índex de Renda familiar disponible bruta (RFDB) per l'any 2010 en base a l'any 2008, era 107,6 el valor més alt de totes les comarques de Ponent i de tots els àmbits territorials. En milers d'euros el valor de la RFDB de l'Urgell és de 18.200 euros, força superior als 16.900 euros de Catalunya.
- Respecte l'any 2008, la RFDB en milers d'euros del 2010 de l'Urgell ha baixat.
- El Producte Interior Brut (PIB) de l'Urgell per l'any 2010 tenia un índex inferior al del conjunt de Ponent.
- El Valor Afegit Brut (VAB) per sectors de l'Urgell mostra la importància de la seva indústria (26,9%) en relació al conjunt de Ponent. Tant el municipi d'Agramunt com en el de Tàrrega l'aportació de la indústria al VAB és superior a la mitjana comarcal amb un 28% i un 27,3% respectivament.
- El VAB del sector de la construcció (11,8%) és inferior al del conjunt de Ponent (12,5%).
- El VAB del sector de l'agricultura (7,2%) és força reduït tenint en compte el caràcter rural de la major part de municipis de l'Urgell i és inferior al de Ponent.

- La comarca no destaca per tenir una important implantació industrial, tot i això la indústria està força diversificada. La branca amb major aportació al VAB és la de la “Metal·lúrgia, maquinària, material elèctric i de transport”.
- L’Urgell junt amb el Pla d’Urgell són les dues úniques comarques de Ponent en els que el comerç és la branca d’activitat que més aporta al VAB del sector serveis amb una participació del 31,8%. L’administració pública i altres serveis aporten el 24,7%, les activitats immobiliàries, tècniques i administratives ocupen la tercera posició amb un 14,3%, i les activitats financeres i assegurances són la branca que menys aporta amb un 5%.
- L’índex ADEG 2014 de competitivitat territorial analitza els principals canvis en els factors de competitivitat de les comarques catalanes. A partir d’aquests factors i els indicadors que en formen part, s’ofereix un rànquing comarcal de competitivitat territorial. L’any 2013 l’Urgell ocupa la posició 18 de les 41 comarques catalanes.

Sectors econòmics presents al territori.

- El principal sector productiu de la comarca és el sector terciari de serveis, que representa un 54% del total del PIB comarcal. La indústria representa un 17%, el sector primari un 16% i la construcció un 13%.
- El PIB de l’economia de l’Urgell va davallar un -2,80% el 2012, segons dades de l’Anuari econòmic comarcal de Catalunya Caixa.

Sector agrari

- El nombre d’explotacions agràries de l’Urgell és de 2.142, segon el Cens Agrari de l’any 2009, que representen el 12% del total de les explotacions de Ponent, i ocupen una superfície de 50.130 ha. L’Urgell se situa en un nombre d’explotacions mitjà respecte al total de Ponent.
- Pràcticament totes les explotacions tenen Superfície Agrària Útil (SAU) (96%), poques tenen ramaderia (17%) i molt poques tenen terreny forestal (5,5%).

- El major nombre d'exploracions es concentren als municipis d'Agramunt (14%), Bellpuig (9%) i Tàrrrega (17%).
- El nombre d'exploracions agràries de la comarca s'ha reduït entre 1999 i 2009 en un -3,64%.
- La SAU de la comarca es destina principalment a les terres llaurades (94,63%), de les quals un 70% són terres de secà i el 30% de regadiu, amb un nombre important d'exploracions que combinen el secà i el regadiu.
- Les exploracions agràries sense ramaderia són les predominants (82%) i aquestes concentren el 72% de les terres.
- La dimensió de les exploracions de la comarca és superior a la mitjana de Ponent i de la del conjunt de Catalunya. Tot i que la major part d'exploracions (46%) tenen menys de 10 ha, la proporció d'exploracions de 10 a 49 ha és del 44%. Les exploracions més grans es concentren al sud de la comarca (exploracions de 50 a 99 ha) i les de més de 100 ha es troben als municipis d'Agramunt, Ciutadilla, Ossó de Sió, Vallbona de les Monges i Verdú.
- Pel que fa a les dimensions de la SAU, el 33,24% té una dimensió d'entre 20 a menys de 50 ha, i el 22,15% tenen una dimensió de 50 a menys de 100 ha.
- La producció de cereals per a gra (principalment ordi), i farratges representen el 80% de la SAU, i amb molta menor presència fruiters (10%), seguit per olivers (6%) i vinya (3%).
- La comarca té una forta especialització cerealística. El conreu de cereals és força important a l'Urgell (80%) i és el predominant en tots els municipis.
- La ramaderia s'orienta principalment a la cria i l'engreix de porcíns (70,6% de les Unitats de Ramaderes) i a l'aviram (24,5%).
- La ramaderia ha passat de ser una activitat complementària i d'autoconsum a esdevenir una activitat econòmica principal, sovint amb integració vertical.
- La mà d'obra familiar manté un paper important en el treball a les exploracions agràries a l'Urgell. Hi treballen un total de 4.254 persones, de les quals 2.011 són titulars, i 2.243 altres familiars. Per sexes, el 77,82% dels titulars són homes, i el 41% tenen més de 65 anys, enfront del 14,8% de menys de 40 anys.

- El règim de tinença de les terres predominant a la comarca és el de propietat (58%). El règim de parcel·laria i altres és d'un 23% i el d'arrendament del 19%.
- El 82,44% de la superfície total de l'Urgell correspon a persones físiques.
- 18 explotacions agràries utilitzen mètodes de producció ecològica, que representen un total de 406 ha.
- A l'any 2014 hi ha un total de 10 productors adherits al Decret de Venda de Proximitat de la Generalitat de Catalunya.
- El turisme rural, dins del sector agrari, té un important paper econòmic relatiu com a complement a les rendes.

Indústria

- A l'Urgell, el teixit industrial és diversificat, i predomina la petita i mitjana empresa.
- En el sector industrial, destaquen les empreses del sector de la metal·lúrgia i de les activitats agroalimentàries. En el sector metal·lúrgic sobresurten empreses dedicades a la fabricació de cisternes per a reg, per a transports de líquids i per a la neteja viària, la trifeleria o la fusteria d'alumini. En el sector agroalimentari cal destacar les empreses que elaboren olis comestibles, productes confitats i les que exporten productes frescos. Altres indústries destacables són el sector tèxtil, la construcció, els productes químics i les motllures.
- Bona part de les activitats industrials es concentren a Tàrraga, Agramunt, Bellpuig i en menor grau, Anglesola i la Fuliola.
- Es tracta d'un teixit industrial localitzat a la comarca, amb una única delegació o bé, les més grans que compten amb delegacions, tenen l'empresa matriu a la comarca. Es tracten d'empreses d'iniciativa i capital local i amb llarga vinculació familiar amb el territori.
- A la comarca hi ha 90 indústries agroalimentàries, segon el Registre d'Indústries Agràries i Agroalimentàries de Catalunya. Destaquen les d'elaboració i/o envasat d'oli, també les elaboradores de vi, la indústria elaboradora de torrons i les relacionades amb la producció hortofructícola.

- A l'Urgell hi són presents 4 Distintius de Qualitat Agroalimentària, i 12 empreses agroalimentàries certificades com a operadors ecològics pel CCPAE.
- La majoria de les empreses pertanyen a alguna associació empresarial, ja sigui el Gremi del seu sector o bé la Cambra de Comerç de Tàrraga.
- L'Urgell és comarca Leader gestionada pel Consorci Gal Urgell-Pla d'Urgell. Actualment un dels projectes més representatius del consorci és el projecte Gustum. Recentment s'ha presentat la iniciativa Vins del riu Corb.
- Les activitats d'artesania artística destaquen al municipi de Verdú, que compta amb el reconeixement per part de la Generalitat de Catalunya de Zona d'Interès Artesanal per la seva tradició ceramista d'elaboració artesanal de sillonsi, la seva característica ceràmica negra.

Turisme

- A l'Urgell hi ha 4 oficines de turisme registrades en actiu.
- La comarca s'engloba dins la marca turística Terres de Lleida que promou la Diputació de Lleida.
- El turisme rural és la tipologia d'establiment d'allotjament turístic més nombros a la comarca, amb un total de 27 establiments (oferten un total de 247 places). L'allotjament d'hotel compta amb 9 establiments (oferten un total de 376 places).
- Els establiments de turisme rural de l'Urgell representen el 17,2% dels establiments rurals de Ponent. El tipus d'establiment predominant a la comarca és el de Casa de poble independent. Només 8 establiments de la comarca estan categoritzats amb espigues (hi ha 4 cases amb 3 espigues i 4 cases amb més de 3 espigues). I tres establiments compten amb el Distintiu de Garantia de Qualitat Ambiental i Ecoetiqueta Europea.
- La comarca té una baixa especialització en el sector turístic.
- A l'Urgell també hi ha refugis i albergs d'ús per als peregrins que fan el Camí de Sant Jaume i el Camí Ignasià, i també hi ha servei d'hostatgeria. A més hi ha una casa de colònies a Rocallaura i no hi ha oferta de càmping.

- Per la comarca passen el Sender de Gran Recorregut GR-3, el Sender GR-175 de la Ruta del Cister, i els trams del Camí de Sant Jaume i el Camí Ignasià. La comarca forma part de la marca turística de la Ruta del Cister.
- L'Urgell compta amb una oferta diversa d'equipaments museístics, col·leccions i espais visitables repartits arreu dels seus municipis.
- A la comarca hi ha algunes empreses que ofereixen activitats d'oci relacionades amb el turisme actiu, així com també es fan algunes visites guiades a cellers i obradors.
- Els elements de patrimoni natural i cultural de la comarca s'identifiquen com a estratègies per fomentar un turisme de qualitat, basat en l'ecoturisme, el turisme de natura o el turisme cultural.
- S'apunta com a interessant la identificació d'elements culturals i patrimonials que puguin ser transversals per als diferents municipis de la comarca.
- La comarca compta amb un llegat d'intangibles, com la cultura popular, les tradicions i també personatges il·lustres tant històrics com més contemporanis (escriptors, llinatges familiars nobiliaris, presidents de la Generalitat, dones que van tenir un paper destacat en un moment històric), poc explotats turísticament.
- L'oferta de producte turístic estructurat a l'Urgell és escassa i poc especialitzada. En destaquen les visites a cellers, com aposta emergent de foment de l'enoturisme o les visites a cooperatives d'agrícoles elaboradores d'oli.
- El foment del turisme sostenible vinculat a la creació de sinergies i l'establiment d'aliances amb altres sectors, com l'agroalimentari, és una estratègia que cal seguir treballant per al desenvolupament de l'Urgell.

Comerç i fires

- L'Urgell, i en particular, la capital de comarca, Tàrraga, destaca per la seva llarga tradició comercial lligada a la compra-venda de productes a l'engròs.
- La Cambra de Comerç de Tàrraga i la Llotja Avícola i Ramadera de Bellpuig, són una mostra de la importància del dinamisme comercial.

- Els nuclis comercials i de serveis es concentren a les poblacions més grans: Tàrraga, Agramunt i Bellpuig. Aquests tres nuclis compten amb les respectives associacions de comerciants locals.
- En els darrers anys el comerç de petites botigues ha anat davallant, per la pèrdua de competitivitat davant les grans superfícies comercials, juntament amb la millora de les comunicacions viàries, que han apropiat les grans àrees comercials.
- El municipi de Bellpuig va comptar l'any 2003 amb un Pla de Dinamització del Comerç Urbà i està previst que també se n'elabori un per la ciutat de Tàrraga aquest 2014.
- Els mercats setmanals tenen lloc a: Bellpuig, Agramunt i Tàrraga. També cada primer dissabte de mes té lloc a Tàrraga el mercat la Bona Taula, amb presència de productors agroalimentaris de proximitat de l'Urgell i comarques veïnes.
- L'Urgell compta amb una àmplia i diversa oferta de fires, repartides en diferents municipis i al llarg de l'any.
- La Fira del Teatre al Carrer de Tàrraga destaca pel seu abast i projecció internacional. Han sorgit i s'han desenvolupat iniciatives relacionades amb la creació artística i el foment de les indústries culturals.
- La Fira del Teatre pot ser un element dinamitzador del turisme a la comarca, atès que és un element distintiu, propi i singular amb entitat pròpia.
- El foment de les activitats culturals comença a despuntar i s'identifica com a sector que pot aportar diferenciació i singularitat al territori. Les instal·lacions de Cal Trepal o el Festival Embarra't, són dues iniciatives que van en aquest camí.

Tipologia i anàlisi de l'ocupació generada i perduda en els darrers cinc anys

- La tipologia i anàlisi de l'ocupació generada i perduda en els darrers 5 anys, ha estat de decreixement del nombre d'afiliats a la Seguretat Social, especialment en el sector de la construcció, però han incrementat els afiliats al sector primari. També hi ha hagut pèrdua en el nombre de treballadors autònoms.

- Es constata que el sector primari és un sector que està creant ocupació. Hi ha una recent incorporació de joves que tornen a les explotacions familiars.
- Segons l'Anuari de CatalunyaCaixa de l'any 2013, l'impacte total de la crisi (2007-2012) situa la reducció del VAB comarcal en el -3,69%, degut a la forta contracció de la construcció i canvis menors en la resta de sectors.
- El primari va caure per les pèrdues en el VAB agrari, arrossegat pels cereals i per la ramaderia. La producció industrial es va contreure com a resultat de la caiguda de les manufactures, malgrat el millor comportament de l'energia. La construcció recull la negativa dinàmica de la construcció residencial i la caiguda de l'obra pública. I la davallada dels serveis va ser conseqüència de la caiguda dels serveis privats i públics.
- La majoria d'empreses consultades no preveuen la incorporació de nous treballadors però sí que esperen mantenir la seva plantilla actual. Si que hi ha algunes empreses, però, que tenen projectes de creixement i crearan nous llocs de treball a curt termini.

Perfils professionals més demandats

- Els perfils professionals definits per les empreses consultades en les quals hi ha possibilitats d'augment d'efectius són: operari magatzem/peó, oficial 1a i 2a soldador, comercial, venedor, administratiu, director comercial/adjunt, conductor de vehicles per a transports, dissenyador web-programador-analista de xarxes informàtiques, enginyer (de projectes, industrials, de qualitat) i manteniment industrial.
- Els perfils professionals amb més dificultats per cobrir són: manteniment industrial, soldador, torner i fresador, enginyer amb idiomes i comercial amb idiomes.

Tipologia i anàlisi de l'ocupació existent

- La gran major part de la contractació laboral és de la modalitat temporal; 90,3%, front a la modalitat indefinit, 9,7%, tant en el col·lectiu dels homes com en el de les dones.
- L'evolució entre el 2011 i el 2013 és la de lleuger augment de l'ocupació, i que es produeix en el col·lectiu de les dones, havent-se reduït en els homes en proporcions semblants. I hi

ha una lleugera tendència a l'augment de la contractació en el col·lectiu de majors de 45 anys.

- El major nombre de contractacions es produeix entre el col·lectiu de persones de 30 a 45 anys. I la contractació temporal és predominant en tots els grups d'edat.
- L'ocupació segons les contractacions es concentra i amb diferència en el sector dels serveis en primer lloc, en el de l'agricultura en segon, en la indústria i, finalment, en la construcció.
- La tendència és en augmentar la contractació al sector serveis i a reduir-se en el sector de la indústria i el de la construcció.
- La temporalitat té una elevada component indeterminada (més del 50% dels contractes) i és difícil que el contracte tingui més de 6 mesos de duració.
- Pel que fa a l'ocupació per nivell de formació, s'observa que la majoria dels contractes es fan a persones amb educació general, seguit dels qui tenen estudis primaris complets.

Comparativa de les titulacions de les persones aturades del territori i l'ocupació generada en els darrers anys

- Les titulacions majoritàries de les persones aturades a l'Urgell corresponen a titulacions d'estudis secundaris generals, tot i que a partir de l'any 2009 ha anat augmentant progressivament la població aturada sense estudis o amb els primaris incomplets, així com la població amb estudis primaris complets.
- L'ocupació que s'ha general en els darrers anys a la comarca, predominen les contractacions en els sectors de l'agricultura i dels serveis, sectors on hi ha demanda d'ocupació.

Formació per a l'ocupació necessària i oferta actual

- Les necessitats d'orientació i formació per a l'ocupació a la comarca de l'Urgell són: àrea agrària (conreu extensiu, explotació forestal, fructicultura, horticultura), ramaderia

menor, agricultura en general, explotació de bestiar boví, oví i cabrum, mecanització agrària, fires i congressos, informació, promoció i desenvolupament turístic, turisme cultural, turisme actiu i ecoturisme, turisme de salut i benestar, indústria alimentària.

- Les empreses de la comarca manifesten dificultats per trobar personal format per cobrir els següents llocs de treball: enginyers amb idiomes, comercials amb idiomes, personal soldador, fresador i torner, i personal de manteniment industrial.
- L'Ajuntament de Tàrraga ha publicat una Guia que recull l'oferta formativa existent a la comarca de l'Urgell.
- L'Institut Alfons Costafreda ha programat cicles formatius específics per cobrir necessitats de les empreses de la comarca i també ofereix formació professional dual.
- Caldria posar més èmfasi en formació en l'àmbit turístic i incorporar o reforçar l'aprenentatge d'idiomes de forma transversal en totes les formacions.

Necessitats de sòl industrial, infraestructures, etc.

- Per al desenvolupament de la comarca s'identifiquen les següents necessitats: sòl industrial desenvolupat a la ciutat de Tàrraga, arribada de la fibra òptica als polígons d'activitat econòmica, resoldre les mancances de cobertura de telefonia mòbil en alguns nuclis de població, execució de les obres de millora projectades en els eixos viaris, millora de la línia de transport ferroviari que passa per la comarca i millora del servei de transport públic entre els pobles de la comarca.

3.5. Recursos amb potencialitat per a la dinamització territorial i la generació d'ocupació

A continuació s'identifiquen els principals recursos de l'Urgell que poden ser elements de dinamització territorial i generació d'ocupació:

INFRAESTRUCTURES I SERVEIS

- Bona xarxa de comunicacions terrestres
- Proximitat i bones comunicacions amb el Port de Tarragona
- Existència de polígons d'activitat econòmica
- Serveis d'informació i assessorament a les empreses i als emprenedors
- Bona oferta de centres formatius de diferents nivells
- Infraestructura de regadius: Canal d'Urgell i Canal Segarra-Garrigues
- Serveis de transformació i comercialització de la producció agroalimentària de la comarca
- Serveis turístics: visites guiades als nuclis de població, als tallers i obradors artesans, oficines de turisme, etc.
- Equipaments (museus, centres d'interpretació, etc.)

PATRIMONI NATURAL

- Espais naturals protegits
- Paisatge agrari (de regadiu i de secà)
- Les conques hidrogràfiques i els recursos fluvials
- La diversitat geogràfica de la comarca
- La flora i fauna

PATRIMONI CULTURAL

- Jaciments arqueològics
- El Romànic
- El Barroc
- El Contemporani
- Els béns intangibles: personatges il·lustres històrics i contemporanis, la cultura popular i tradicional, les dones de l'Urgell, les fires i festes, etc.

- L'artesanía artística
- La producció agroalimentària de qualitat

3.6. DEBILITATS - AMENACES - FORTALESES - OPORTUNITATS [MATRIU DAFO]

❖ TERRITORI I POBLACIÓ

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> ✓ La gent té un sentiment d'arrelament al seu poble i al territori proper que l'envolta ✓ La comarca disposa d'un important patrimoni a nivell natural, cultural, agroalimentari, etc. ✓ Important nivell d'associacionisme de la societat civil i d'implicació dels veïns i veïnes ✓ El paisatge divers de l'Urgell, atractiu i poc massificat, que encara manté l'essència dels orígens ✓ Localització geogràfica estratègica, afavoreix les comunicacions i és atractiu per a la implantació d'empreses ✓ La diversitat comarcal en diferents subunitats territorials ✓ Existència d'una xarxa de senders senyalitzats aptes per al senderisme, el ciclisme, la hípica, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ No hi ha un sentiment comú de pertinença a la comarca de l'Urgell com a marc geogràfic articulador d'iniciatives de desenvolupament en clau comarcal, comarca poc cohesionada territorialment ✗ Individualisme, dificultat de treballar en xarxa, col·laborativament i de forma mancomunada, tant des del sector públic com privat, baix nivell de cooperació públic-privada i entre privats ✗ Població envellida (sobretot als pobles) i necessitats de serveis
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Recuperar la memòria oral i el saber popular de la gent dels pobles ✓ El territori compta amb molts valors potencials per explotar, tant tangibles (castells, arquitectura popular, ermites, etc), com intangibles (cultura popular, fires i festes, personatges il·lustres històrics i contemporanis) a partir dels quals es pot articular una estratègia de desenvolupament diferenciada i singular 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Pèrdua de població en alguns pobles més rurals ✗ Dificultat d'accedir a finançament per recuperar i posar en valor el patrimoni ✗ L'Urgell és una comarca d'interior de pas i poc coneguda ✗ Pèrdua de serveis bàsics (assistència mèdica i escoles, principalment) degut a les retallades pressupostàries i a la davallada de la població en els pobles rurals

❖ COMUNICACIONS

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Bona xarxa viària de comunicacions terrestres a la comarca ✓ Existència de la línia de tren 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Necessitat de millora de la xarxa viària ferroviària ✗ Necessitat d'execució de les millores projectades en els eixos viaris (variant C-14, C-53 i N-240) ✗ Poc reequilibri territorial, oferta de serveis concentrada a la capital i als grans nuclis ✗ Deficiència o en alguns casos absència de comunicacions amb transport públic entre els pobles de l'Urgell ✗ Mancances en cobertura adequada de telefonia mòbil i ADSL en alguns punts i nuclis de població ✗ No arriba la fibra òptica
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Les bones comunicacions terrestres i la qualitat de vida als pobles poden ajudar a retenir la població en els pobles (retorn de joves amb possibilitat de viure al poble i treballar a fora o bé teletreballar) ✓ L'arribada de vols turístics a l'aeroport d'Alguaire ✓ El Sistema Segarra-Garrigues aporta millores a la xarxa elèctrica i també ofereix subministrament d'aigua per a usos urbans (industrial i urbà) 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Deficiències en els serveis de telefonia mòbil en alguns nuclis i connexió amb fibra òptica ✗ Pèrdua de competitivitat del territori per a la implantació de noves empreses per deficiències en les telecomunicacions, sobretot en les poblacions localitzades en zones més rurals

❖ TEIXIT PRODUCTIU I DINÀMICA ECONÒMICA: SECTOR PRIMARI I AGROALIMENTARI

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Agricultura diversificada i en actiu ✓ Existència d'iniciatives de col·laboració públic-privada i processos de treball en xarxa entre productors ✓ Existència de produccions agroalimentàries amb distintius de qualitat, amb sistema de producció ecològica i amb vinculació amb el territori ✓ El regadiu permet increments dels rendiments i garanteix estabilitat en la producció agrícola ✓ El sector agrari és el sector que ha creat ocupació en els darrers anys 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Existència de superfície agrícola vulnerable per contaminació de nitrats i protegida per espais ZEPA ✗ Poques iniciatives de sistemes de producció ecològica, transformació, comercialització, i concentrades predominantment entorn l'elaboració de vi i oli ✗ Gestió empresarial feble de les cooperatives agràries ✗ Sector agrari envellit ✗ Poca orientació del mercat on vendre i dificultats en la identificació d'estratègies de comercialització dels de les produccions agràries i agroalimentàries
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Creació de nous llocs de treball vinculats al sector agrari arrel del nou regadiu ✓ Tendència a la incorporació de joves al camp amb formació i amb una visió més moderna i actual de la gestió de les explotacions agrícoles ✓ Sector agrari més competitiu amb la modernització del regadiu del Canal d'Urgell i transformació del secà amb l'entrada en funcionament del Canal Segarra-Garrigues ✓ Incorporació de noves tècniques agronòmiques que permetin estalvi d'insums i obtenció de majors rendiments ✓ Foment i desenvolupament d'indústria de transformació agroalimentària vinculada a la producció ✓ Establiment de sinergies entre diferents sectors (primari amb turisme, per exemple) ✓ L'Urgell, territori de referència en la gestió i ús eficient de l'aigua en el regadiu ✓ Davant la globalització, estratègia de reforç, valorització i diferenciació de les produccions agrícoles sota els denominadors de la qualitat, la producció de proximitat, els circuits curts de comercialització i la identificació amb el territori on s'elaboren ✓ Promoció de l'associacionisme i el treball en xarxa en el teixit productiu ✓ Creació de bancs de terres per facilitar l'accés a la terra i el manteniment de l'activitat agrària ✓ Definir el model de desenvolupament del sector agrari i agroalimentari desitjable per a la comarca ✓ Impulsar iniciatives com REGMED Centre de Regadius de la Mediterrània ✓ Gestió de la biomassa a partir dels boscos de la comarca i generació d'activitat econòmica al seu voltant ✓ Atracció i implantació d'empreses de serveis associades al regadiu del Segarra-Garrigues 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Baix nivell d'execució de la concentració parcel·lària i de l'adhesió al reg en molts sectors de reg del canal Segarra-Garrigues ✗ Escassa previsió de la tipologia de cultius que poden ser més estratègics per a la comarca amb el nou regadiu del Canal Segarra-Garrigues ✗ L'elevat preu de l'aigua i les incerteses respecte als costos derivats de la inversió en la transformació al regadiu ✗ Abandonament de les explotacions agràries familiars per no poder fer front als costos de la transformació i per manca de relleu generacionals, sobretot en els pobles més petits ✗ Predomini de la gestió de la superfície agrícola per part de l'agroindústria i emigració del valor afegit produït al territori ✗ Manca de relleu generacional a les empreses i cooperatives agràries i tancament de l'activitat ✗ Volatilitat dels preus dels mercats de matèries primeres ✗ Incerteses de la nova PAC pel que fa als ajuts directes i a les polítiques de desenvolupament rural

❖ TEIXIT PRODUCTIU I DINÀMICA ECONÒMICA: SECTOR SECUNDARI (Indústria)

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sector industrial basat en economies locals i amb arrelament històric a la comarca ✓ Aposta per l'obertura a nous mercats i internacionalització de les empreses ✓ Diversificació del teixit industrial de la comarca ✓ Sòl industrial planificat per a la implantació de noves indústries a l'Urgell ✓ Hi ha empreses amb projectes de creixement i que preveuen nova creació de llocs de treball ✓ L'Urgell està dins l'àmbit territorial de 4 distintius de qualitat de la producció agroalimentària, un dels quals és específic de la comarca ✓ Sorgiment d'iniciatives de cooperació i col·laboració en l'àmbit del teixit productiu local per sumar esforços i cercar sinergies amb altres sectors econòmics (en especial, el turisme) 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Poca dinamització activa dels polígons industrials ✗ Feble iniciativa proactiva de promoció del sòl industrial per a la captació de noves empreses ✗ Absència de directori amb informació actualitzada i accessible sobre els polígons i naus industrials i les empreses existents ✗ Baix grau d'associacionisme i de cooperació interempresarial a la comarca ✗ El sector industrial ha patit els estralls de la crisi, amb reduccions de plantilla i en alguns casos, tancaments d'empreses
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Desenvolupament d'activitats logístiques en els diferents polígons industrials ✓ La ubicació geogràfica estratègica i la bona xarxa de comunicacions viàries i ferroviàries afavoreix la captació de noves empreses a la comarca ✓ Foment i desenvolupament per a la creació i/o atracció d'empreses de transformació agroalimentària de la producció agrària que s'implantin a la comarca ✓ Desenvolupar l'artesania agroalimentària i artística amb vinculació amb el territori (per exemple, els torrons i la ceràmica negra) ✓ Desenvolupament d'activitats logístiques en els diferents polígons industrials ✓ La ubicació geogràfica estratègica i la bona xarxa de comunicacions viàries i ferroviàries afavoreix la captació de noves empreses a la comarca ✓ Internacionalització i comerç exterior 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Dificultat d'accés al finançament necessari per a l'impuls de determinades activitats industrials ✗ La planificació territorial limita el les possibilitats d'implantació d'indústria i el desenvolupament econòmic de determinats municipis de l'Urgell ✗ La conjuntura actual de recessió econòmica ha paralitzat determinades planificacions d'infraestructures clau per al desenvolupament i la creació d'ocupació

❖ **TEIXIT PRODUCTIU I DINÀMICA ECONÒMICA: SECTOR TERCIARI**
(Comerç, serveis, turisme)

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Existència de recursos patrimonials endògens de gran interès a nivell cultural, natural, etnogràfic, gastronòmic, etc. ✓ Sorgiment d'iniciatives de dinamització turística entorn el producte agroalimentari (enoturisme sobretot) ✓ Existència d'una important i destacada activitat firal i cultural, destacant la Fira del Teatre al Carrer de Tàrrega com l'activitat cultural amb més projecció i ressò ✓ Aposta per donar suport i dinamitzar el teixit comercial en els nuclis urbans d'Agramunt, Bellpuig i Tàrrega amb la realització de campanyes de dinamització comercial i l'oferta de formació adreçada als comerciants ✓ Existència d'una bona xarxa de camins apta per al foment del turisme actiu (senderisme, BTT, hípica, etc.) ✓ Existència de recursos patrimonials endògens de gran interès a nivell cultural, natural, etnogràfic, gastronòmic, etc. ✓ Sorgiment d'iniciatives de dinamització turística entorn el producte agroalimentari (enoturisme sobretot) 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Turisme poc especialitzat i amb poca capacitat de retenció al territori ✗ Manca d'estratègia turística en clau comarcal, oca i incipient oferta de producte turístic estructurat ✗ Absència de serveis professionals de guiatge i interpretació del territori ✗ Percepció feble de l'oportunitat de l'ús de les TIC per part dels mateixos comerciants ✗ Dificultats en el relleu generacional d'alguns comerços i tancament posterior d'aquests ✗ Poca vinculació del sector de l'hostaleria i la restauració amb la producció agroalimentària local ✗ No s'ha pogut constituir el Consorci de la Ruta del Cister com a estructura públicoprivada
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Augment dels serveis vinculats amb l'agricultura i el regadiu ✓ Definir una estratègia de <i>branding</i> territorial per a l'Urgell, a partir de la identificació de les singularitats pròpies, dels recursos patrimonials endògens i dels principals nòduls turístics que siguin eixos temàtics i transversals de la comarca ✓ Desenvolupament de les empreses culturals (vinculant-ho amb la Fira de Teatre al Carrer de Tàrrega) ✓ Estructurar producte turístic ornitològic entorn a les ZEPA ✓ Plans de dinamització del Comerç dels nuclis antics, basats en una estratègia d'apostar per la innovació, la diferenciació, el valor afegit dels comerços dels barris ✓ Comerç on-line dels productes de l'Urgell ✓ Interpretació i divulgació pedagògica relacionada amb el paisatge agrari, l'activitat agroalimentària, el patrimoni intangible (la cultura popular, els personatges il·lustres històrics i contemporanis, etc.) ✓ Constituir el Consorci de la Ruta del Cister 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Pèrdua del patrimoni per la pressió de les infraestructures i immobiliària i/o per l'absència de manteniment ✗ Tancament del petit comerç de barri per la pressió de les grans superfícies comercials

❖ JOVENT, TALENT, FORMACIÓ, EMPRENEDORIA, OCUPABILITAT

FORTALESES	DEBILITATS
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Esperit emprenedor dels joves amb iniciatives vinculades amb el territori ✓ Existència d'una oferta formativa molt diversa, amb diferents nivells de qualificació i adaptada al territori ✓ Existència de la formació professional dual 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Necessitat d'adequació d'alguna de l'oferta formativa actual ✗ Poques facilitats per als emprenedors: excés de burocràcia i múltiples oficines per fer els tràmits ✗ El servei de suport a l'emprenedor no comporta un acompanyament i seguiment a posteriori de la implantació de l'empresa ✗ Necessitat de potenciar el treball en xarxa i la coordinació ✗ Poca coordinació entre els diferents agents que ofereixen serveis de suport a l'emprenedoria i a la inserció laboral
OPORTUNITATS	AMENACES
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Les bones comunicacions viàries i la proximitat amb les ciutats grans de l'entorn i també les capitals obre l'oportunitat que la gent es quedi a viure al poble, o hi retorni ✓ Fomentar el treball en xarxa entre les diferents entitats (entre entitats que treballen entorn el suport a la inserció i a l'ocupació, entre entitats de lleure i voluntariat, entre centres educatius, etc) ✓ Oferir una formació més especialitzada amb arrelament a l'activitat productiva artesanal del territori (torrons i ceràmica, per exemple) ✓ Saber retenir el talent de la gent jove i emprenedora ✓ Amb el Canal Segarra-Garrigues, oportunitat de creació d'empreses innovadores vinculades amb el regadiu, la producció agroalimentària, els serveis, etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ✗ Pèrdua de capital humà del territori amb perfils professionals qualificats cap a d'altres zones amb més i millors oportunitats laborals ✗ Poques expectatives laborals per als joves

4. Objectiu i Línies Estratègiques

Objectiu central de l'estratègia

L'**objectiu central** del Pla estratègic pel Desenvolupament i l'Ocupació de l'Urgell és el següent:

- **Definir les directrius i planificar les accions a seguir a curt i mig termini centrades en desenvolupar i potenciar els àmbits sectorials que tenen impacte en la generació d'ocupació i la creació de llocs de treball i que són motor del desenvolupament socioeconòmic de la comarca de l'Urgell.**

Línies estratègiques

Les línies estratègiques del Pla encapçalen els objectius específics que es pretenen assolir amb cadascuna d'elles. L'acompliment de les línies estratègiques permet donar resposta a l'assoliment de l'objectiu central.

A partir de la Diagnosi, les entrevistes realitzades, les converses mantingues, l'entrevista grupal de diagnosi amb els alcaldes, els tallers participatius de diagnosi i d'accions de futur i la jornada amb empresaris, s'estableixen **3 línies estratègiques**, així com els respectius **objectius específics**:

Línia estratègica

1. Dinamització del teixit productiu i la iniciativa emprenedora

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- **Promoure la dinamització interempresarial i la cooperació públic-privada**
- **Donar suport a noves activitats empresarials que diversifiquin i innovin en l'activitat productiva de la comarca**
- **Aprofitar les oportunitats que brinda el territori per a la incorporació de valor afegit a l'empresa**
- **Incentivar la coordinació dels diferents agents públics i privats en matèria de promoció econòmica**

Línia estratègica

2. Diversificació de l'economia a partir de la valorització dels recursos endògens

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- **Generar activitat econòmica i ocupació a partir de l'activació i posada en valor dels recursos patrimonials endògens**
- **Impulsar i valoritzar els recursos endògens**
- **Creació d'un territori amb capacitat d'atracció a partir del desenvolupament de productes turístics basats en els recursos patrimonials propis**

Línia estratègica

3. Recolzar el capital humà: talent, formació i ocupabilitat

OBJECTIUS ESPECÍFICS

- **Desenvolupar les competències professionals de les persones per millorar la seva ocupabilitat**
- **Programar una formació de qualitat, coherent i adequada amb les característiques i les necessitats del territori**
- **Fomentar la cooperació, la col·laboració i el treball en xarxa entre els diferents agents que treballen en l'àmbit de l'ocupació i el desenvolupament a la comarca**

5. Pla d'acció

El Pla d'acció s'estructura en **3 línies estratègiques, 11 programes i 57 projectes.**

A continuació, es mostra la relació de projectes estructurats en programes i línies estratègiques que recull el Pla d'acció.

Línia estratègica

1. Dinamització del teixit productiu i la iniciativa emprenedora

Programa

1.1. Suport al sector primari i agroalimentari

- 1.1.1. PROMOCIÓ DELS CULTIUS MEDITERRANIS PER A PROVEIR LA INDÚSTRIA AGROALIMENTÀRIA DE L'URGELL
- 1.1.2. JORNADA DE TRANSFERÈNCIA SOBRE L'ADAPTACIÓ DE L'AGRICULTURA AL CANVI CLIMÀTIC I INNOVACIÓ EN ELS CULTIUS
- 1.1.3. CREACIÓ D'UN BANC DE TERRES A L'URGELL
- 1.1.4. DIFUSIÓ I TRANSFERÈNCIA DE LA DOCUMENTACIÓ TÈCNICA PÚBLICA EN RELACIÓ AMB ELS SECTORS DE REG DEL SEGARRA-GARRIGUES
- 1.1.5. *BENCHMARKING* D'EXPERIÈNCIES AMB COMUNITATS DE REGANTS D'ALTRES TERRITORIS
- 1.1.6. FORMACIÓ EN INNOVACIÓ EMPRESARIAL ADREÇADA A LES COOPERATIVES I EMPRESES AGRÀRIES
- 1.1.7. SEMINARI EN INNOVACIÓ AGROALIMENTÀRIA A PARTIR DE LES PRODUCCIONS AGRÍCOLES DE L'URGELL
- 1.1.8. PROMOCIÓ DE LA INNOVACIÓ EN EL SECTOR AGROALIMENTARI
- 1.1.9. CATÀLEG DE PROMOCIÓ DELS PRODUCTORS AGROALIMENTARIS DE L'URGELL
- 1.1.10. XARXA DE RESTAURANTS I COMERÇOS AMB PRODUCTES DE LA TERRA DE L'URGELL
- 1.1.11. SUPORT A L'ESCOLA DE TORRONAIRES DE LA IGP

Programa

1.2. Suport al teixit industrial i dinamització dels polígons d'activitat econòmica

- 1.2.1. PLA DE DINAMITZACIÓ I MILLORA DE LA COMPETITIVITAT DELS POLÍGONS D'ACTIVITAT ECONÒMICA DE L'URGELL A TRAVÉS DE LA COL·LABORACIÓ PÚBLICO-PRIVADA
- 1.2.2. PORTAL DELS POLÍGONS I EMPRESES DE L'URGELL
- 1.2.3. ESTABLIMENT DE CONTACTES AMB INTERMEDIARIS EN VENDA-LLOGUER DE PARCEL·LES I NAUS INDUSTRIALS
- 1.2.4. IMPULS A LASIMBIOSI INDUSTRIAL

Programa

1.3. Millora dels serveis per a la dinamització i innovació empresarial

- 1.3.1. JORNADA SOBRE FINANÇAMENT I INVERSIÓ SOCIAL PER A L'IMPULS I CREACIÓ D'EMPRESES D'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA
- 1.3.2. CREACIÓ D'UN FONS LOCAL D'INVERSORS
- 1.3.3. LABORATORI D'EMPRESES AMB INNOVACIÓ I IMPACTE EN EL TERRITORI
- 1.3.4. TAULES D'INNOVACIÓ EMPRESARIAL
- 1.3.5. FINESTRETA ÚNICA DE SERVEIS PER A L'EMPRESA I L'EMPRENEDOR: informació,

assessorament i tramitació

1.3.6. PROGRAMA DE SUPORT I ACOMPANYAMENT ALS NOUS EMPRENEDORS

1.3.7. SERVEI DE PROSPECCIÓ D'OPORTUNITATS I NECESSITATS DE LES EMPRESES

1.3.8. BANC DE TRASPÀS d'EMPRESES LOCALS. *Prova pilot amb els ceramistes de Verdú*

1.3.9. PORTAL DE PROMOCIÓ I VENDA ONLINE *L'URGELL A UN CLICK*

1.3.10. CAMPANYA PER IMPULSAR EL COMERÇ DE PROXIMITAT EN CLAU COMARCAL

Programa

1.4. Millora de les infraestructures i serveis comarcals

1.4.1. VETLLAR PER L'EXECUCIÓ DELS PROJECTES DE MILLORA DE LA XARXA DE COMUNICACIONS (viària i ferroviària)

1.4.2. ARRIBADA DE LA FIBRA ÒPTICA I MILLORA DE LES TELECOMUNICACIONS A LA COMARCA

1.4.3. ESTUDI PER A LA IMPLANTACIÓ D'UN SERVEI DE TRANSPORT A LA DEMANDA

Línia estratègica

2. Diversificació de l'economia a partir de la valorització dels recursos endògens

Programa

2.1. Suport a la formació

2.1.1. MÒDULS FORMATIUS EN GUIATGE ENTORN DEL PATRIMONI DE LA COMARCA DE L'URGELL

2.1.2. PROGRAMA FORMATIU DELS ATRACTIUS DE L'URGELL DESTINAT AL SECTOR TURÍSTIC DE LA COMARCA

2.1.3. ACCIÓ FORMATIVA PER CREAR MARXANDATGE A PARTIR DE L'ARTESANIA

Programa

2.2. Suport a la creació de producte

2.2.1. SEMINARIS DE CREACIÓ DE PRODUCTE TURÍSTIC A LA COMARCA DE L'URGELL

2.2.2. IMPULSAR EL CAMPUS DE LES ARTS DE L'URGELL

2.2.3. PROGRAMA DE VISITES A TALLERS I OBRADORS DE LA COMARCA DE L'URGELL

2.2.4. CREACIÓ D'UN PRODUCTE TURÍSTIC A PARTIR D'UN PERSONATGE EMBLEMÀTIC DE L'URGELL

2.2.5. SEMINARI ENTORN DE LES POTENCIALITATS DE L'ECOTURISME A LA COMARCA DE L'URGELL

2.2.6. POTENCIALITATS TURÍSTIQUES DEL LLEGAT JUEU A L'URGELL

Programa

2.3. Suport a la comercialització

2.3.1. FAM TRIP A L'URGELL AMB AGÈNCIES DE VIATGE RECEPTIVES I TOUROPERADORS

2.3.2. PROGRAMA D'ACOMPANYAMENT PER AL POSICIONAMENT ESTRATÈGIC DE LES EMPRESES TURÍSTIQUES DE L'URGELL

2.3.3. AVALUACIÓ DE L'IMPACTE DE LES FIRES I FESTES EN L'ECONOMIA DE L'URGELL

2.3.4. NOVES VIES DE COMERCIALIZACIÓ DE LA CERÀMICA NEGRA DE VERDÚ

Programa

2.4. Suport a la coordinació

2.4.1. TAULES DE TREBALL PER REFORÇAR SINERGIES I COL·LABORACIONS AMB EL SECTOR TURÍSTIC INTERN DE L'URGELL I AMB LA RUTA DEL CISTER

2.4.2. CREACIÓ DE SINERGIES ENTRE LES FIRES I LES FESTES I EL SECTOR TURÍSTIC DE L'URGELL

2.4.3. L'OLEOTURISME A L'URGELL I LA COL·LABORACIÓ AMB LES GARRIGUES

2.4.4. L'ENOTURISME A L'URGELL I A LA VALL DEL CORB

2.4.5. ESTRATÈGIA DE *BRANDING* TERRITORIAL

Línia estratègica

3. Recolzar el capital humà: talent, formació i ocupabilitat

Programa

3.1. Foment del talent

3.1.1. TRANSFERÈNCIA DEL *KNOW HOW* EN REGADIS MODERNS

3.1.2. XARXA DE JOVES PROFESSIONALS DE L'URGELL *TALENT JOVE*

Programa

3.2. Coordinació i cooperació per a la formació i l'ocupabilitat

3.2.1. TAULA TERRITORIAL PER A LA INSERCIÓ LABORAL, LA FORMACIÓ I L'OCUPACIÓ

3.2.2. BORSA DE TREBALL CONJUNTA I COMPARTIDA

3.2.3. CREACIÓ DE CONSELLS ASSESSORS EMPRESA – ESCOLA

3.2.4. FÒRUM DELS ITINERARIS D'ÈXIT A JOVES SENSE I AMB TITULACIÓ

Programa

3.3. Millora de la formació i l'ocupabilitat

3.3.1. PROGRAMA PILOT DE FORMACIÓ *APRENTENT I TREBALLANT*

3.3.2. PROGRAMA DE TUTORIES ENTRE JOVES

3.3.3. ELABORACIÓ DE MATERIAL PEDAGÒGIC PER TREBALLAR CURRICULARMENT EL PATRIMONI DE L'URGELL (natural, cultural i immaterial)

3.3.4. FORMACIÓ EN REHABILITACIÓ ENERGÈTICA DELS EDIFICIS I CONSTRUCCIÓ SOSTENIBLE

3.3.5. APLICACIÓ DE LA METODOLOGIA *JOB FRIEND* O GRUPS D'AJUDA MÚTUA PER A PERSONES EN SITUACIÓ D'ATUR

6. Pla de seguiment

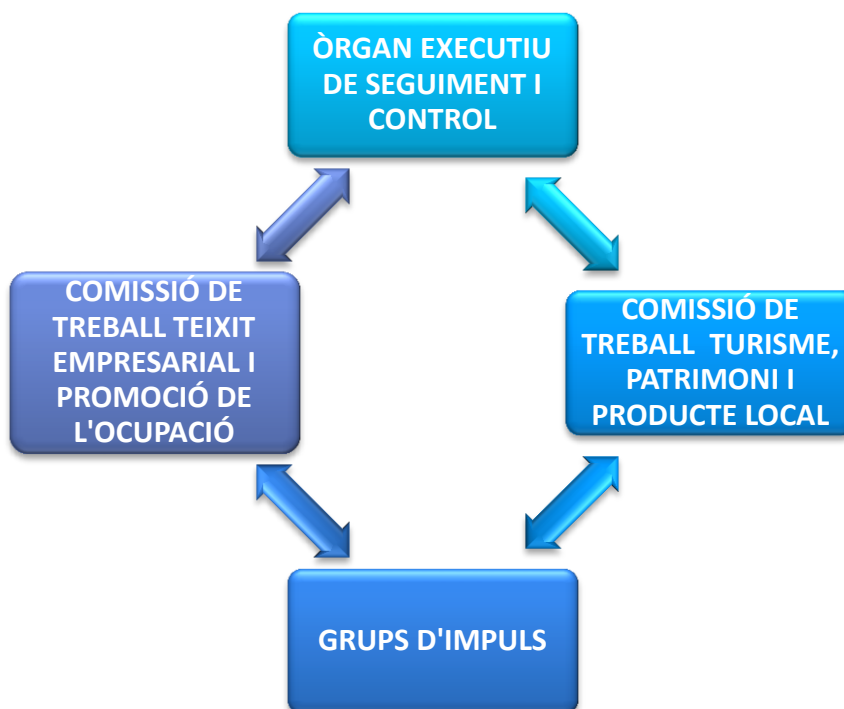
Els **objectius** principals del Pla de Seguiment són els següents:

- Definir una **metodologia de seguiment** que permeti assolir les fites definides mitjançant el desenvolupament de les accions acordades.
- Implantar un **sistema de treball en xarxa** a l'Urgell que afavoreixi el desenvolupament de les actuacions.
- Instaurar **mecanismes de control i seguiment de les propostes**, d'anàlisi permanent de l'entorn i la reformulació de propostes, si cal.

El desenvolupament d'aquesta fase contempla les següents **accions**:

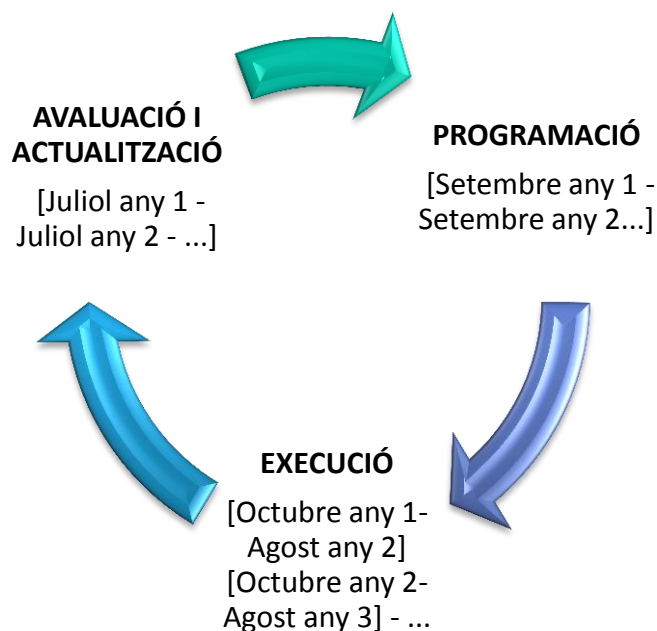
- Establiment d'un **sistema d'indicadors de seguiment**, basat en indicadors de context i indicadors d'activitat econòmica
- Creació d'una **estructura d'acció i participació estable** formada per les persones encarregades de l'impuls i seguiment de les accions a partir de la cooperació públicoprivada
- Manteniment d'un **calendari regular de reunions** amb les persones implicades en el desenvolupament de les accions per tal d'avaluar els avenços i els frens

L'estructura d'acció i participació que es proposa per a la implementació del Pla estratègic pel Desenvolupament i l'Ocupació de l'Urgell es representa en la següent figura:

Per a la coordinació de les accions contemplades en el Pla de seguiment, es proposa designar com a **coordinador/a de la implantació del Pla estratègic** a una persona de perfil tècnic de la plantilla actual del Consell Comarcal de l'Urgell o bé de nova contractació (per exemple, un perfil d'AODL – Agent d'Ocupació i Desenvolupament Local).

Per portar a terme el desenvolupament i seguiment del Pla, es proposa **seguir un cicle**, tal i com mostra la figura següent:

El cicle anual consta de les següents fases:

- **FASE DE PROGRAMACIÓ.** Programació dels projectes que es preveu desenvolupar durant l'annualitat.
- **FASE D'EXECUCIÓ.** Implementació dels projectes programats per l'annualitat.
- **FASE D'AVALUACIÓ I ACTUALITZACIÓ.** Avaluació del grau d'implementació dels projectes previstos i actualització del Pla.

Una vegada completat el cicle, cal tornar-lo a començar per la fase de programació.

En aquest Pla de Seguiment, es proposen un seguit **d'eines per a l'avaluació** del Pla: les fitxes de seguiment i el sistema d'indicadors.

El sistema d'indicadors que s'ha creat per al seguiment i avaluació del Pla s'estructura en:

- **Indicadors de context:** proporcionen informació sobre les tendències generals del territori i aporten informació per poder ajustar segons el moment la programació dels projectes a executar
- **Indicadors de seguiment:** són els recollits en cada projecte del Pla d'acció
- **Indicadors de repercussió o impacte:** donen informació sobre els efectes del Pla en el territori en relació amb els seus objectius general i específics

El sistema d'indicadors del Pla està format per **22 indicadors de context, 171 indicadors de seguiment i 7 indicadors de repercussió o impacte.**

7. Informes de resultats de les reunions de treball participatives

7.1. Resultats de l'entrevista grupal de diagnosi amb els alcaldes de l'Urgell

BLOC 1. Punts forts i punts febles

Nota metodològica: es recullen els punts forts i febles a nivell local (municipi o unitat geogràfica), i també els identificats a nivell comarcal, conjuntament.

PUNTS FORTS DE L'URGELL

ÀMBIT TERRITORIAL

- L'Urgell presenta **tres unitats geogràfiques diferenciades**, interessant i s'hi pot treballar molt, positiu de cara al turisme de la comarca, pel fet que la comarca presenta una diversitat de paisatges (*Rosa M. Mora – Anglesola*), diversitat territorial punt fort i alhora punt feble (*Sebastià Matas – Maldà*)
- L'Urgell es troba en una **situació geogràfica estratègica** (*Joan Eroles – Puigverd d'Agramunt*)
- **Agramunt, Bellpuig i Tàrrega** són municipis ben situats geogràficament (*Salvador Bonjoch – Bellpuig*)
- **Verdú** és un municipi molt ben situat (a 5 minuts de Tàrrega), no ha marxat gent, al contrari, ha vingut gent, la gent de Verdú pot viure a Verdú i anar a treballar a Tàrrega, a Cervera, a Bellpuig, etc. (*Josep Riera – Verdú*)
- **Ciutadilla** és un municipi pròxim a Tàrrega i a la C-14 i amb infraestructures que podrien absorbir fins a 3 cops la població que tenen actualment sense cap tipus de problema, a diferència potser d'altres municipis que no ha fet inversions en els equipaments (*Oscar Martínez – Ciutadilla*)
- **Preixana** té una situació propera a les infraestructures, propera a la A-2 (*Jaume Pané – Preixana*)
- **Castellserà** propera a 3 capitals de comarca: Balaguer, Mollerussa, Tàrrega, per tant, la gent pot viure al poble i treballar a la capital, està relativament a prop (*Marcel Pujol – Castellserà*)
- **Vilagrassa** propera la xarxa viària i al tren (paradoxa, el tren no té parada, però és una qüestió de fa 150 anys, llarga reivindicació per aconseguir un baixador, fins a la data no s'ha aconseguit) (*Jordi Serés – Vilagrassa*)
- **Pobles de l'Ondara molt ben comunicats** (*Rosa M Mora – Anglesola*)
- **Es va apostar pels serveis**
- **EMD el Talladell** proximitat amb Tàrrega, on hi ha tots els serveis, i propers a una via de comunicació ràpida, l'A-2 (EMD el Talladell), possibilitat de ser a un lloc i a un

altre(*Francesc Rodríguez – el Talladell*)

- **El Talladell població estabilitzada** i s'estabilitza gràcies a la immigració interior (també de Tàrrrega)(*Francesc Rodríguez – el Talladell*)
- **Agramunt** cruïlla de camins en tots els eixos, també a nivell vertical, el transport que va cap a Espanya o cap a França ha de passar per la nostra comarca(*Bernat Solé - Agramunt*)
- **La Fuliola C-53 enllaç** (*Eduard Piera – la Fuliola*)
- **Tenim tot el territori per explotar**, la gent que hi quedavolem explotar els pocs recursos del territori, tenim coses a conservar i (*Josep M. Pedro – Ossó de Sió*)
- Els pobles majoritàriament tenen un **sentiment de pertinença** (*Rosa M. Perelló – Tàrrrega*)
- La **fixació de la població al territori** és un objectiu per a tots els pobles de l'Urgell i una prioritat pels seus alcaldes que la població tingui la possibilitat de quedar-se als pobles(*Rosa M. Perelló – Tàrrrega*)
- **Patrimoni natural, arquitectònic i cultural molt divers a tota la comarca**(*Jaume Pané – Preixana*)
- **Patrimoni natural i arquitectònic**
- Molta gent que fins ara vivia a la capital **està tornant al poble** (la cara inversa a la situació de despoblament d'alguns pobles de l'Urgell), i cal saber aprofitar aquesta oportunitat a nivell de serveis (noves tecnologies, fibra òptica, amb aquestes coses fluïxeja (*Marcel Pujol – Castellserà*)
- **Elements patrimonials** els estan posant en valor, tot i que les circumstàncies actuals fan que no es pugui arribar al grau de desenvolupament desitjat(*Jordi Serés – Vilagrassa*)
- **Omells de na Gaia** és el jardí de l'Urgell (*Omells de na Gaia*)
- **Vallbona de les Monges** disposa d'un important patrimoni a nivell natural i cultural (*Ramon Bergadà - Vallbona de les Monges*)

ÀMBIT ACTIVITATS ECONÒMIQUES

Agricultura

- **Agricultura diversificada**, hi ha una diferenciació, no hi ha monocultiu, sinó diversitat de tipologia de cultius (*Rosa M. Mora – Anglesola*)
- Per a les zones agrícoles, són necessàries iniciatives i hi són, de dinamització i impuls de **l'activitat agrícola**, i el **canal Segarra-Garrigues** és una iniciativa amb potencial i molt necessària amb **projecció de futur** (*Rosa M. Perelló – Tàrrrega*)
- L'agricultura és un sector molt castigat, però **a Verdú encara avui dóna rendes agràries, hi ha pagesos**, la propietat no està concentrada sinó que està atomitzada i en diferents mans de pagesos, una esperança i un punt a treballar serà el reg. (*Josep Riera – Verdú*)
- El sector agrícola està fent cada vegada un pas més, **que és el producte de proximitat, possibilitat d'arribar al final de la cadena al mercat** (*Jaume Pané – Preixana*)
- **Maldà** té n bon potencial agrícola, i hi ha **expectatives de millora amb l'arribada del Segarra-Garrigues**; a més, la qualitat del producte que tenen permet aspirar a l'expectativa de poder fer el **cicle tancat** i tenir més benefici pel productor(*Sebastià Matas – Maldà*)
- **Tornabous** es troba en una zona fructícola agrícola del Canal d'Urgell (*Amadeu Ros - Tornabous*)
- **Sant Martí de Maldà** és el poble amb més bestiar de la comarca (*Jaume Pallas – Sant Martí de Maldà*)
- **Venim d'una cultura agrícola** molt inculcada, els nostres orígens venen del secà, vam aprendre a cultivar amb el reg de secà, després vam aprendre a regar amb reg a manta amb el regadiu del Canal d'Urgell i ara estem aprenent a regar amb un reg intel·ligent i eficient amb el Segarra-Garrigues, aquesta diversitat de gestió del patrimoni agrícola poques comarques el tenen(*Bernat Solé – Agramunt*)

Indústria

- A diferència d'altres comarques veïnes, **xarxa industrial molt diversificada**, empresa arrelada al territori i no dependència a una única empresa, si tanca una empresa la comarca en el seu conjunt no se'n sent ressentida de forma agressiva (*Bernat Solé – Agramunt*)
- Polígon industrial que funciona, amb recent implantació d'una important empresa agrària (*Rosa M. Mora - Anglesola*)

Turisme

- **Des de Verdú s'ha treballat molt en el desenvolupament del turisme** (*Josep Riera – Verdú*)
- **Vilagrassa** compta amb una oferta d'establiments de restauració acompanyats d'una oferta d'elements patrimonials: monuments, edificis, que cada vegada estem posant més en valor (*Jordi Serés- Vilagrassa*),
- **Tornabous** centre d'interpretació del Lluís Companys, amb molt potencial, projecte turístic amb potencial (*Amadeu Ros - Tornabous*)

PLANEJAMENT URBANÍSTIC

- **Vilagrassa**, a diferència d'altres municipis de l'Urgell, **té totes les possibilitats que preveu el Pla Territorial de Ponent** amb un POUM que els permet desenvolupar-se sense perdre el sentit de poble, racionalitzar el creixement per no perdre el sentit de poble i el POUM preveu una gran zona destinada a equipaments esportius i culturals (*Jordi Serés- Vilagrassa*),
- el desenvolupament del Poum ha permès conservar el patrimoni cultural i arquitectònic i també ha permès integrar indústria sense malmetre l'entorn cultural (*Ramon Bergadà - Vallbona de les Monges*)

PUNTS FEBLES DE L'URGELL

ÀMBIT TERRITORIAL, POBLACIÓ I IDENTITAT COL·LECTIVA

- L'Urgell és una comarca d'interior desconeguda (Rosa M. Mora-Anglesola)
- Els municipis de la Vall del Corb són els que tenen una situació geogràfica **menys favorable** per al seu desenvolupament territorial respecte als municipis que estan al peu de l'A-2 (Salvador Bonjoch – Bellpuig)
- Hi ha **pèrdua de població**, tenim 2 poblacions molt grans a l'Urgell i 2 poblacions molt grans a Cervera, que ens han tret la població a Ossó de Sió (Josep M. Pedro – Ossó de Sió)
- Els pobles de l'Urgell **no tenim en general un sentiment de pertinença comú a l'Urgell, és una comarca molt diversa, potser som molt individualitzats, caldria trobar aquesta cosa que ens uneixi** (Rosa M. Perelló – Tàrrega), ens hem d'acabar de creure el que tenim i saber aprofitar les oportunitats (Rosa M. Mora – Anglesola)
- A Maldà **població molt envellida** i descens de població bastant fort (Sebastià Matas – Maldà)
- Guimerà gent envellida (Salvador Balcells - Guimerà)
- Sant Martí de Maldà, **població molt envellida**, treuen serveis mèdics i la gent s'ha de desplaçar a Bellpuig i als pobles agregats ja no hi ha servei (Jaume Pallàs – Sant Martí de Maldà)
- **Falta d'autoestima** per part de la gent que va creixent en el territori, la sensació és que a qualsevol lloc es viuria millor que a la nostra comarca (Sebastià Matas – Maldà)
- La **diversitat territorial** també és un punt feble, perquè no hi ha una multiculturalitat de la nostra comarca històricament parlant, sinó que som una frontera administrativa que ha ajuntat diferents municipis que històricament no estaven junts i això fa que no anem a l'hora, i que no hi hagi comunicació entre municipis (Sebastià Matas – Maldà)
- **Vilagrassa** acaba sent un poble dormitori per la proximitat amb la capital, tot i així, ho intenten suplir amb oferta de serveis com l'escola i la llar d'infants (Jordi Serés – Vilagrassa)
- La **comarca** a nivell supramunicipal **no hem sigut capaços de liderar i unir la comarca**, cada municipi va al seu aire, la capitalitat de la comarca ho ha propiciat, sumar un munt de coses però mai cap projecte en comú, incapaços de tirar endavant un projecte global de turisme (Ramon Bergadà - Vallbona de les Monges)
- Ser al costat de Tàrrega ha provocat la desaparició de serveis que existien al poble i ara no surten a compte (Francesc Rodríguez - el Talladell)
- **No hi ha possibilitat de tirar endavant projectes conjunts**, i això fa que sigui molt complicat fer coses que ens anirien bé a tots, ficció territorial, oportunitat perduda pla de dinamització turística que ens hauria anat molt bé a tots (Francesc Rodríguez - el Talladell)
- No existeix la **marca Urgell**, no sap si és perquè no ha d'existir o perquè no hi ha hagut voluntat, la realitat física no es correspon amb la realitat administrativa, això limita, (Bernat Solé - Agramunt), és un punt que hem de decidir, hem d'apostar per les 3 valls o per la comarca, però tot alhora no es pot fer
- La Fuliola, **C-53**, no hem sabut aprofitar aquesta via, passen però els empresaris no tenen benefici (zona des d'Anglesola a Castellserà hauria de ser un punt fort però avui en dia ara no és així, i ara és un punt feble) (Eduard Piera - La Fuliola)

ÀMBIT ACTIVITAT ECONÒMICA

Agricultura

- **El Canal Segarra-Garrigues** no el podran aprofitar, tindran ocells però no tindran alfals, fruiters, etc. estan molt limitats (Jaume Pallàs – Sant Martí de Maldà)

- **El Canal Segarra-Garrigues era una expectativa per fixar gent a la comarca, però una part de la comarca la van excloure, la Vall del Corb no regarà res, la gent que tenia intenció de regar res** (*Ramon Bergadà - Vallbona de les Monges*)
- **Anglesola** són ZEPA i la gent envellida tampoc ha tingut interès en fer concentracions parcel·làries i fer una aposta de futur per l'activitat agrària (*Rosa M Mora - Anglesola*)
- **Necessitat de modernitzar el Canal d'Urgell** (*Amadeu Ros - Tornabous*), podria afavorir implantació d'empreses agroalimentàries, juntament amb el Segarra-Garrigues no té sentit que hi hagi 2 CR, sinó unificar CR Urgell i Segarra-Garrigues
- **Establir illa càrnica a Tornabous, ara s'establirà a Bell-lloc** (*Amadeu Ros - Tornabous*) **Van apostar pel centre del Companys a 5 km van fer una bestiesa 400.000 m de zona verda,** (*Amadeu Ros - Tornabous*)
- **President Companys i Poblat Ibèric una de les empreses interessades en portar la gestió és la gent que porta l'Estany d'Ivars, i seria el projecte turístic** (*Amadeu Ros - Tornabous*)

Indústria

- A Ossó de Sió, a Castellserà **no hi ha indústria** (*Josep M. Pedro – Ossó de Sió; Marcel Pujol – Castellserà*)
- L'urbanisme és un limitant al creixement i la implantació d'indústries (*Josep Riera – Verdú*)
- Manca **disponibilitat pressupostària** (*Jordi Serés – Vilagrassa*)

Turisme

- El turisme encara s'ha de treballar molt, costa que la gent s'hi pugui guanyar la vida (*Josep Riera – Verdú*)
- Caldria saber explotar altres recursos
- Manca de disponibilitat pressupostària per a dur a terme els projectes que estan previstos (*Jordi Serés – Vilagrassa*)

ÀMBIT PLANEJAMENT URBANÍSTIC

- A nivell comarcal, molts municipis encara **no disposen de planejament urbanístic** (*Joan Eroles – Puigverd d'Agramunt*) i a d'altres llocs només hi ha normes bàsiques
- Hi ha municipis que tenen un planejament urbanístic que **no s'adequa amb les necessitats i interessos del mateix municipi**. Són planejaments fets des de despatxos de Barcelona que no donen resposta a les necessitats del poble, no han estat consensuats amb els veïns i veïnes del poble, i es troben amb limitacions per poder ubicar nova empresa, nou creixement residencial del municipi, etc. (*Joan Eroles – Puigverd d'Agramunt*)
- **Sant Martí de Maldà** té un planejament que no s'adequa amb la voluntat de la gent del poble, la gent gran no ho entén, s'ha fet sense consultar el poble (*Jaume Pallàs – Sant Martí de Maldà*)
- Hi ha **contradiccions entre planejaments urbanístics de municipis veïns** (el que no es permet en un municipi, es permet al veí) i genera conflictes (*Joan Eroles – Puigverd d'Agramunt*)
- Falta un **planejament urbanístic a nivell industrial** per tenir una bona oferta i determinar la línia de saber cap on ens volem orientar de cara a tenir una oferta atractiva per a la implantació de futures empreses (*Salvador Bonjoch – Bellpuig*)
- A **Verdú** s'han perdut oportunitats d'implantació de noves empreses, no permet ubicar noves empreses al llarg de la carretera A-2, el planejament urbanístic ha estat un *handicap*, no només al seu municipi sinó a tots (*Josep Riera – Verdú*)
- A **Ciudadilla** també s'ha perdut oportunitat d'implantació de petites empreses per falta d'opcions en el planejament (*Oscar Martínez – Ciudadilla*)

- **A Puigverd d'Agramunt el Pla Territorial Parcial de Ponent** ha limitat molt el municipi, l'ha marcat, afavoria només les 3 grans ciutats (Bellpuig, Agramunt i Tàrraga), qualsevol iniciativa de treure empreses dins el poble a fora del nucli urbà no ho han pogut fer perquè el Pla Territorial Parcial no ho deixa fer, estan hipotecats *(Joan Eroles – Puigverd d'Agramunt)*
- **Falta bona comunicació amb el Port de Tarragona** (interessant per transport de cereals i sector agrícola) i també la **millora de la C-14** *(Jaume Pané – Preixana)*
- **Castellserà** té el planejament urbanístic aprovat però el Pla Territorial de Ponent està pensat per Lleida, tenen poca indústria i haurien de saber explotar altres recursos (turístics o de serveis) *(Marcel Pujol – Castellserà)*

ÀMBIT INFRAESTRUCTURES I COMUNICACIONS

- Hi ha infraestructures projectades que estan **pendents d'execució (xarxa viària)** i que són rellevants per al desenvolupament dels municipis de la comarca *(Joan Eroles – Puigverd d'Agramunt)*,
- En infraestructures, l'Urgell és tercermundista, com el **tren** *(Salvador Bonjoch – Bellpuig)*, transport ferroviari és horrible, fins a Lleida bé però arribar al poble és molt deficient *(Francesc Rodríguez - el Talladell)*
- Els **municipis de la Vall del Corb** tenen moltes mancances en les comunicacions *(Salvador Bonjoch – Bellpuig)*, en els darrers **anys no s'ha fet tot el que s'hauria hagut de fer per fomentar o ajudar perquè vingués algú de fora** *(Oscar Martínez – Ciutadilla)*
- **Mancaça de transport públic en condicions**, no hi ha línies regulars d'autobusos que puguin comunicar fàcilment els diferents pobles de l'Urgell *(Marcel Pujol – Castellserà; Francesc Rodríguez - el Talladell)*
- **Vallbona de les Monges assistència a metges de la població envellida és un problema** *(Ramon Bergadà- Vallbona de les Monges)*
- **Cobertura telefonia mòbil i connexió amb fibra òptica** *(Jaume Pané – Preixana. Guimerà)*
- **Necessitat d'una mancomunitat de serveis, ara tothom té de tot, i els serveis no s'assemblen amb res d'un municipi a un altre** *(Ramon Bergadà - Vallbona de les Monges)*
- **Hi hauria d'haver un transport públic a la comarca** *(Ramon Bergadà - Vallbona de les Monges)*
- **S'ha de pensar amb la gent gran població envellida de l'Urgell** *(Rosa M. Mora - Anglesola)*

OPORTUNITATS I REPTES

- **O:**A Anglesola s'implanta una important empresa agrària, pot ser una oportunitat per als pagesos i potser facilita la creació d'ocupació
- **O i R:**Entre Vilagrassa i Anglesola hi ha un port sec en projecte, però la situació econòmica està com està, està aprovat definitivament amb Urbanisme, si no és aquesta empresa potser serà una altra, no afectarà només a Vilagrassa sinó a tota la comarca i fora de comarca
- **O:**Turísticament, es poden potenciar els equipaments i espais visitables existents a la comarca
- **R:**Ens ho hem de creure nosaltres i creure que podem oferir productes interessants i atractius
- **R:**cal seguir treballant el turisme perquè la gent que s'hi dedica s'hi pugui guanyar la vida
- **O:**explotar turísticament els recursos naturals i culturals dels pobles de l'Urgell
- **O:**Com a planejament urbanístic, polígon industrial tocant a Agramunt, les parcel·les es faran en funció de les necessitats de les empreses
- **R:**La crisi ha afectat ara més els pobles, perquè no hi arriba tanta gent a estiuejar o a passar-hi el cap de setmana
- **O:**Diversitat d'opcions per anar a estudiar: escola agrària, formació professional, batxillerat
- **R:**Amb empenedoria, també estem bé, falta seguretat per tenir els serveis bàsics coberts, cal garantir sensació de seguretat, sobretot en els llocs petits per quedar-se , i fer-la explícita, les institucions haurien de posar-hi més d'èmfasi
- **R:**Tema noves tecnologies, l'hauríem de activar. Castellserà tenen una antena de telecomunicacions que va posar la Generalitat, però allí està, han demanat suport que les companyies s'instal·lessin però de moment, cap s'hi ha posat encara, ara sembla que potser hi ha una mica més d'interès, necessitem una mica de dinamització, no només per telefonia mòbil, s'hauria d'apostar per les noves tecnologies, que arribi el 3G, 4G, la fibra òptica.
- **R:** La posada en marxa del reg a Verdú
- **R:**Hi ha la sensació que el pagès espera que arribi l'aigua, i llavors ja veurà si acaba regant o no, però sembla que el pagès si no té reg a manta com a l'Urgell, no regarà. Hem de ser conscients que el sector és envellit, però també hi ha joves emprenedors
- **O i R:**ZEPA i ocells no hi creuen: els ocells seran una oportunitat, clar que sí, però res a veure amb el regadiu, no té el mateix impacte econòmic, no és comparable l'impacte econòmic
- **R:**El problema que tenim gros es la zona ZEPA, és vist com a molt negatiu, algunes zones són ZEPA i altres no

- **R:**El problema d'aquí serà que hi hagi pagesos que gestionin la terra, aquí la població està molt envellida
- **R:**Problema de les administracions, sobretot les supramunicipals, tendim a fer recaptació samaritana: que tothom tingui els mateixos serveis, una mica per tothom. Tothom tenim una mica de tot, però potser no ho acabem de tenir prou bé, però potser caldria ser valents i definir una estratègia, però no s'és valent, caldria fer una aposta més estratègica, i a nivell provincial també, veure i repartir on s'han d'ubicar els diferents equipaments i serveis
- **O:**Estudi de biomassa a Guimerà, Ciutadilla, Nalec, Vallbona, ... Vall del Corb en general, tots tenim un paisatge bastant desordenat a nivell de boscos, podria ser una oportunitat per a la zona i alhora creació de llocs de treball l'aprofitament energètic de biomassa
- **O:**Aprofitar algun equipament, on caldria algun tipus d'inversió, com pot ser l'antiga caserna de la Guàrdia Civil, per poder ser una casa de colònies, Ciutadilla està al mig de la Vall del Corb, seria una cosa molt interessant
- **O:** Fer permutes per l'explotació públic-privat
- **R:**No hem parlat de l'Urgell, hauríem de decidir i tenir clar si parlem de l'Urgell com a bloc, o bé acceptem la realitat que tenim i que surt de manera natural i fem inversions orientades a la realitat que tenim, o continuem lluitant per una idea idíl·lica i bucòlica de comarca que xoca contra la realitat. Cal decidir si treballem amb una unitat de bloc i ens hi anem donant de cop, o fem apostes estratègiques per les 3 o 4 unitats que puguin ser mínimament autònomes i sota el paraigües comarcal
- **R:** Treballar la identitat col·lectiva i el sentiment de pertinença, cal treballar el potencial de sentiment de pertinença dels municipis a l'Urgell, ara ens falta, però es pot treballar
- **R:**S'ha d'insistir amb el transport ferroviari
- **R:**Les comunicacions, la C-14 vetllar que passin per aquí i no vaig cap a Fonolles, Guissona
- **R:**Subestacions elèctriques per a les empreses, demanar més electricitat per a les empreses dels polígons
- **R:**Xarxa de gas que en el seu moment s'havia planificat de Tàrraga a Oliana
- **R:**Caldria saber explotar altres recursos com a turisme o com a serveis per al mateix poble i amb els pobles del costat, per reactivar el tema econòmic
- **R:**Saber compartir serveis i infraestructures, pobles de menys de 1000 habitants no podem tenir tots de tot, potser hauríem de poder compartir, els serveis bàsics (escola metge), han de ser a tots els pobles, però una potabilitzadora o una deixalleria o una residència poden ser compartits.

7.2. Resultats dels tallers participatius de diagnosi i de propostes d'accions de futur amb teixit productiu i ciutadania

Taller de diagnosi

En aquesta secció, es recullen els **Punts Forts i els Punts Febles** sobre la situació actual de la comarca en matèria de desenvolupament i ocupació, que van identificar cadascun dels dos grups de treball.

PUNTS FORTS - GRUP A

El Grup A va consensuar els següents **PUNTS FORTS**:

Geografia comarcal
<ul style="list-style-type: none">• L'Urgell és una comarca amb una situació geogràfica estratègica, està ben situada, afavoreix les comunicacions de mercaderies, i l'establiment d'empreses• L'Urgell presenta una gran diversitat comarcal (3 subcomarques)
Comunicacions
<ul style="list-style-type: none">• L'Urgell compta amb una bona xarxa de comunicacions viàries terrestres <p><i>Val a dir que aquest punt tot i que el grup hi està d'acord, convé matisar-lo, ja que en el conjunt de la comarca, hi ha bones comunicacions tot i que no tots els municipis de la comarca estan ben comunicats</i></p>
Teixit productiu i activitats econòmiques
<ul style="list-style-type: none">• Diversificació de les activitats econòmiques i dimensions de petita i mitjana empresa <p><i>També es matisa aquest punt fort, atès que per una banda, es considera una fortalesa que hi hagi diversificació, però de l'altra, no hi ha una activitat econòmica que despunti</i></p> <ul style="list-style-type: none">• L'activitat agrària• El potencial agroalimentari, és un territori amb capacitat agrícola i amb presència d'activitat agroalimentària (oli, vi) <p><i>Aquest Punt Fort es consensua en el seu context general. Amb tot, sorgeixen diferències d'opinió sobre el model a seguir per desenvolupar el potencial agroalimentari i no s'acaba consensuant</i></p> <ul style="list-style-type: none">• El teixit cooperatiu

Es matisa aquest punt fort, ja que el teixit cooperatiu té potencial però en aquests moments actuals té dificultats de funcionament per mancances de gestió, el model pot funcionar però cal gestió

Patrimoni

- La comarca compta amb un important i divers patrimoni (gastronòmic, cultural, natural, etc.)

Es matisa que cal potenciar aquest patrimoni i explotar-lo turísticament

- El paisatge de l'Urgell i en concret, el potencial de la Vall del Corb
- La ruta del Císter i l'enoturisme són oportunitats

Serveis

- L'oferta educativa a l'Urgell és molt àmplia i diversa, hi ha bona oferta

Es matisa aquest punt fort, ja que també presenta una lectura com a punt feble, atès que es considera que potser caldria tenir una oferta formativa més especialitzada i específica, i d'acord amb les necessitats de les empreses del territori

Teixit humà

- A la comarca hi ha gent amb talent
- Hi ha un important nivell d'associacionisme

Es recullen però no es consensuen per la totalitat del grup els següents PUNTS FORTS:

- La comarca presenta un POTENCIAL AGROALIMENTARI, però els camins a seguir per desenvolupar aquest potencial agroalimentari són diversos (model de la gran indústria amb arrendament de finques versus el model de més baixa intensificació, valor afegit, produccions de qualitat, producció ecològica) i el grup no determina si la comarca ha d'apostar per un model agrícola concret.

PUNTS FORTS - GRUP B

El Grup B va consensuar els següents **PUNTS FORTS**:

Geografia comarcal
<ul style="list-style-type: none">• Bona ubicació geogràfica
Teixit productiu i activitats econòmiques
<ul style="list-style-type: none">• Indústria consolidada i repartida per tot el territori• Projecte Gustum i promoció del producte agroalimentari des del teixit productiu• El Canal Segarra-Garrigues
Patrimoni
<ul style="list-style-type: none">• L'Urgell compta amb recursos naturals, culturals i artístics <i>Es matisa que cal explotar aquests recursos</i> <i>Possibilitat de crear un segell artístic-cultural</i>
Teixit humà
<ul style="list-style-type: none">• Fort teixit associatiu• Existència d'entitats públiques i privades i persones de la comarca treballant pel territori• Joventut activa (amb moltes iniciatives que estan tirant endavant)
Serveis
<ul style="list-style-type: none">• Bons serveis socio-sanitaris i educatius <i>Es matisa que cal millorar el CAP amb més serveis</i>

Es recull però no es consensua per la totalitat del grup el següent PUNT FORT:

- El comerç de qualitat i concentrat a Tàrrrega, tot i que en els darrers anys està disminuint

PUNTS FEBLES – GRUP A

Geografia comarcal

- L'Urgell és una comarca de pas, la gent no para, passa de llarg
- La diversitat dins la mateixa comarca: dificultat de gestionar aquesta diversitat i a l'hora de crear una identitat territorial comuna i forta

Teixit productiu i activitats econòmiques

- Falta transformació i crear valor afegit de la producció agrària: manca innovació per a creació de nous productes, disseny, etc.
- Llocs de treball poc qualificats
- Poques facilitats a l'emprenedoria i suport i estímuls a les persones amb iniciatives i als joves
 - L'administració no dóna facilitats, tampoc mostra il·lusió, és poc proactiva i amb poques ganes, hi ha un estancament de l'administració
- El producte agroalimentari que es produeix aquí no es troba als restaurants
- Manca d'inversions per poder explotar turísticament el patrimoni

Serveis

- Manca i/o deficiència de serveis (transport públic dins la comarca i entre nuclis, serveis mèdics, comerç, etc.), aguditzat a la Vall del Corb
- Manca i/o deficiència de cobertura mòbil i Internet, aguditzat a la Vall del Corb
- Falta una formació més especialitzada per poder donar resposta a la necessitat de crear valor afegit a partir de la producció agrària (formació lligada amb el territori)

Territori

- Falta de marca territorial que aglutini la comarca. *Ara hi ha la marca territorial Vall del Corb*
- Centralisme de Tàrrrega
- Desequilibri territorial
- Poca autoestima de la població amb el seu territori i amb la comarca

Població

- Envel·liment de la població, sobretot als pobles petits

PUNTS FEBLES – GRUP B

Teixit productiu i activitats econòmiques

- Poc reconeixement i suport als joves actius
- Moltes dificultats administratives per a les empreses i excés de regulació. L'administració hauria de facilitar els tràmits administratius
- Disminució del teixit empresarial i del comerç
- Manca de promoció agroalimentària, diversificació productiva alimentària, vincular-ho amb identitat del territori i creació de sinergies amb el turisme

Hi ha el projecte Gustum però no és suficient

- Necessitat d'identitat de territori
- Manca d'emprenedoria i de suport a l'emprenedoria
- S'han abocat molts recursos al sector artístic i encara genera poc retorn, pocs beneficis per a la comarca

Identitat i actitud de comarca

- Cal crear il·lusió (un projecte, una idea, etc.) compartida de territori
- Falta crear aliances i relacions de col·laboració entre tots els agents socials

Falta conèixer què fan els altres, manca de comunicació entre entitats, falta de coordinació, falta de xarxes socials

- Cal potenciar els pobles petits (cada poble té les seves característiques especials, cal trobar-les i reforçar la presència dels pobles petits, per evitar el centralisme)

Serveis

- Necessitat de millorar les comunicacions terrestres, sobretot pel que fa al servei de transport públic (autocar i tren)

Com a punt feble no consensuat pel grup B, es recull el tarannà dels habitants de la comarca.

Taller de propostes d'accions de futur

En el plenari, cada grup va presentar les propostes que va treballar. A continuació es presenta un quadre-resum que agrupa les accions similars i es mostren les diferents accions ordenades per nombre de vots, començant per la que va rebre més vots i acabant per les que menys. Per cada acció també s'indica el nombre de vots, els agents que es considera que l'haurien de tirar endavant i l'àmbit d'actuació en què s'ubica.

VOTS	PROPOSTA D'ACCIÓ	ÀMBIT D'ACTUACIÓ	IMPULSOR
8	Cooperació entre l'administració pública i els productors per a la creació de programes (per exemple, rutes, audioguies, <i>roadbooks</i> , descomptes en restaurants, per ex)	ACTIVACIÓ DELS RECURSOS PATRIMONIALS ENDÒGENS	Administració, productors i sector privat (per ex, restaurants)
7	Realització de Plans de foment i divulgació del patrimoni	ACTIVACIÓ DELS RECURSOS PATRIMONIALS ENDÒGENS	Administració (suport), privats i associacions
7	Reactivar la Plataforma creada per mobilitzar la demanda per a la millora del servei públic de transport ferroviari	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Administracions públiques, societat civil
6	Vinculació del patrimoni agroalimentari amb els oficis tradicionals (producte i territori)	ACTIVACIÓ DELS RECURSOS PATRIMONIALS ENDÒGENS	Administració (suport) i productors agroalimentaris
4	Servei d'anàlisi de les necessitats i mancances de les empreses	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Administració
4	Potenciar la producció agrícola i la seva transformació agroalimentària aprofitant l'entrada en funcionament del regadiu (proposta: clúster agroalimentari a la plana de Lleida)	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Administracions i privats
4	Creació i comercialització d'una marca de territori	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Administracions
4	Tutories obligades amb ex alumnes joves	FORMACIÓ,	Instituts i els seus

	en actiu, amb qui es puguin identificar els joves, per aportar la seva pròpia experiència a alumnes (i pares)	EDUCACIÓ, TALENT, JOVENT I CAPITAL HUMÀ	ex alumnes
4	Accions per potenciar el sentiment de pertinença i la iniciativa popular dels joves	FORMACIÓ, EDUCACIÓ, TALENT, JOVENT I CAPITAL HUMÀ	Administració (tècnics), entitats i ciutadans
3	Oferir formació diversificada, específica del territori (d'acord amb les necessitats detectades per la prospecció laboral i les oportunitats) i coordinada (per evitar duplicitats, aprofitar infraestructures, distribuir formació, etc)	FORMACIÓ, EDUCACIÓ, TALENT, JOVENT I CAPITAL HUMÀ	Centres formatius, administració, sector privat
3	Fomentar el treball en xarxa	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Administracions i privats
2	Cercar fórmules per facilitar l'aparcament i fomentar el comerç a Tàrraga	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Administracions i privats
2	Recuperar la iniciativa del Port Sec d'Anglesola	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Privat
2	Definir un model de territori <i>smart, slow</i>, accessible, que té en compte el reequilibri territorial, una alimentació de qualitat, la sostenibilitat del territori, etc	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Administracions i privats
2	Fomentar espais d'autogestió en espais existents i de trobada intergeneracional i intersocial adreçats als joves	FORMACIÓ, EDUCACIÓ, TALENT, JOVENT I CAPITAL HUMÀ	Administració, entitats i ciutadania
1	Crear una marca de territori relacionat amb els conceptes <i>smart, slow</i>, qualitat, etc.	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Administracions i privats
1	Crear i comercialitzar un producte turístic orientat a l'ornitologia als territoris ZEPA (proposta: mirador d'ocells)	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT	Administració

		PRODUCTIU	
1	Crear un punt de trobada dels centres educatius per oferir oferta formativa de manera coordinada	FORMACIÓ, EDUCACIÓ, TALENT, JOVENT I CAPITAL HUMÀ	Consell Comarcal, Serveis Educatius de l'Urgell, i centres educatius
1	Crear la figura de l'aprenent social: xarxa de voluntariat jove (13-16 anys) (es pot fer als estius)	FORMACIÓ, EDUCACIÓ, TALENT, JOVENT I CAPITAL HUMÀ	Oficina Jove de l'Urgell, Consell Comarcal, entitats, i Associació Alba (com a expertesa)
1	Fomentar l'aprenentatge d'idiomes i la reflexió per a l'aprenentatge dels joves a l'estranger però amb retorn!	FORMACIÓ, EDUCACIÓ, TALENT, JOVENT I CAPITAL HUMÀ	Administració
1	Estudi, catalogació d'elements patrimonials i difusió i promoció (donar-li continuïtat): comarcal, històric i cultural, béns tangibles i intangibles (personatges il·lustres, fires i festes populars, etc.)	ACTIVACIÓ DELS RECURSOS PATRIMONIALS ENDÒGENS	Administració supramunicipal
1	Redacció de plans directors i d'ús del patrimoni (rendiment econòmic: privats)	ACTIVACIÓ DELS RECURSOS PATRIMONIALS ENDÒGENS	Administracions i sector privat
	Definir un model de suficiència energètica a la comarca	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Administració i privats
	Cercar sistemes i eines de facilitació als productors (finançament, promoció, etc.)	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Administració
	Crear producte turístic entorn el patrimoni cultural	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Administracions i privats
	Vincular la producció agroalimentària amb les escoles, per tal de donar a conèixer el teixit productiu de la comarca, a través de l'elaboració de propostes d'activitats	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT	Administracions i privats

	educatives i material pedagògic	PRODUCTIU	
	Aprofitar el potencial de l'Escola de Motocross de Bellpuig	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Privats
	Fomentar la producció ecològica	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Administracions i privats
	Estudi per a conèixer la imatge de l'Urgell que té la societat de fora de la comarca	FOMENT DE L'EMPRENEDORIA I SUPORT AL TEIXIT PRODUCTIU	Administració
	Crear un espai d'informació sobre l'oferta formativa, potenciat per Internet	FORMACIÓ, EDUCACIÓ, TALENT, JOVENT I CAPITAL HUMÀ	Administració centres educatius i serveis educatius

Conclusions

Com a resultats dels Tallers Participatius de Diagnosi i de Propostes d'Accions de Futur, s'ha recollit informació rellevant que es pot prendre com a base inicial per a l'elaboració del Pla Estratègic pel Desenvolupament i l'Ocupació a l'Urgell.

Les propostes que s'han fet s'estructuren entorn dels grans àmbits d'actuació:

- *Suport a la iniciativa emprenedora i promoció del teixit empresarial per a la millora de la seva competitivitat: desenvolupar sectors econòmics clau, donar suport a projectes i a activitats econòmiques estratègiques*
- *Educació, formació, jovent i capital humà: puntals necessaris per al desenvolupament de les persones*
- *Activació i valorització dels recursos endògens patrimonials de l'Urgell per a la diversificació econòmica i la diferenciació territorial (patrimoni natural, cultural, agroalimentari, gastronòmic, entre d'altres)*

Les propostes d'accions que han rebut major recolzament estan relacionades amb l'activació i valorització dels recursos endògens patrimonials de la comarca:

- *Cooperació entre l'administració pública i els productors per a la creació de programes (per exemple, rutes, audioguies, roadbooks, descomptes en restaurants, per ex) – 8 vots*
- *Realització de Plans de foment i divulgació del patrimoni – 7 vots*
- *Vinculació del patrimoni agroalimentari amb els oficis tradicionals (producte i territori) – 6 vots*

També ha resultat majorment votada una proposta d'acció relacionada amb la promoció del teixit productiu i el suport a l'activitat emprenedora:

- *Reactivar la Plataforma creada per mobilitzar la demanda per a la millora del servei públic de transport ferroviari – 7 vots*

Darrere d'aquestes propostes, trobem un gruix de propostes d'accions que compten amb un nombre de vots similar i que fan referència sobretot a accions entorn a la promoció del teixit productiu i el suport a l'activitat emprenedora i a l'educació, formació, jovent i capital humà.

En general, quan s'analitza qui hauria d'impulsar les accions, s'observa que en bona part d'elles es requereix de la cooperació públic-privada, amb un lideratge de l'administració buscant la complicitat i implicació del sector privat i en alguns casos, també de la societat civil (entitats i ciutadania).

7.3. Resultats de la jornada de propostes d'accions de futur adreçada a l'empresariat de l'Urgell

La Jornada amb els empresaris de l'Urgell s'ha **estructurat en 2 blocs i ha seguit el programa següent:**

BLOC 1. CONFERÈNCIA A CÀRREC DEL Sr. ORIOL AMAT, titulada *“Situació actual i perspectives de l'economia i l'empresa catalana”*

Oriol Amat i Sales, nascut a Barcelona, és Doctor en Ciències Econòmiques (UAB), Llicenciat en ADE i MBA (ESADE), i amb estudis de postgrau a Stockholm School of Economics i a University of California, LA.

Actualment, és Conseller i membre del Comitè Executiu de la Comisión Nacional del Mercado de Valores, i Catedràtic d'Economia Financera i Comptabilitat de la Universitat Pompeu Fabra. També és Membre del CAREC (Consell Assessor per a la Reactivació Econòmica i el Creixement) i presideix l'Associació Catalana de Comptabilitat i Direcció.

Com a activitat docent, a la UPF ha estat Vicerector d'Economia, director del Departament d'Economia i Empresa i director del Màster en Direcció Financera i Comptable.

Com a activitat empresarial, Ha participat en la creació de diverses empreses de diversos sectors, ha estat membre del consell d'administració de diverses empreses, ha col·laborat com a consultor de la UE en programes a Amèrica Llatina, i ha realitzat consultoria per a entitats privades i públiques de sectors diversos.

És autor de diversos llibres d'empresa, comptabilitat i finances, així com és membre del consell editorial de diferents revistes.

BLOC 2. SESSIÓ DE TREBALL PARTICIPATIU en petits grups A CÀRREC DE LA FUNDACIÓ CEDRICAT

S'ha seguit una **dinàmica participativa de treball en petits grups** amb els assistents per recollir la seva **visió sobre les oportunitats de desenvolupament de l'Urgell en els propers anys** (horitzó temporal a 5 anys vista).

Per a la sessió de treball participatiu, s'ha emprat un **qüestionari** el qual s'ha treballat en grups.

En aquest segon bloc de la Jornada, s'ha comptat amb la participació de **16 persones, les quals han creat 3 grups de treball.**

A continuació, es recullen les aportacions realitzades per cada grup de treball:

Grup 1

SECTORS / ACTIVITATS ECONÒMIQUES / ACTIUS poden generar dinamisme econòmic, crear ocupació, atraure noves empreses i/o desenvolupar la comarca en els propers anys?

- El sector turístic en sinergia amb el sector primari
- El producte agroalimentari de proximitat
- Els serveis a les persones

ESTRATÈGIES O ACTUACIONS que caldria emprendre en els propers anys per poder desenvolupar aquests sectors / activitats econòmiques

- Potenciar el turisme i vincular-lo amb els recursos patrimonials que hi ha a la comarca
- Facilitar l'accés al centre comercial de Tàrraga
- Potenciar el producte agroalimentari, tant la seva comercialització com fomentar l'elaboració de productes agroalimentaris
- Potenciar els serveis a les persones (gent gran, infants, persones amb necessitats especials, etc.) serveis pel que fa a necessitats d'habitatge, acompanyament mèdic, serveis, etc.
- Fomentar un lleure saludable cooperant
- Potenciar la cooperació
- Formació per donar valors
- Potenciar la comunicació de qualsevol activitat (per exemple, el Pla i les accions que en deriven s'han de donar a conèixer a tots els agents, compartir aquesta informació i que arribi al màxim d'actors possibles)
- Publicar la informació relacionada amb promoció econòmica per facilitar l'accés a la informació
- Promocionar el patrimoni i l'arquitectura sostenible (reformes, rehabilitació)

Grup 2

SECTORS / ACTIVITATS ECONÒMIQUES / ACTIUS poden generar dinamisme econòmic, crear ocupació, atraure noves empreses i/o desenvolupar la comarca en els propers anys?

- L'agricultura i el sector agroalimentari arrel del regadiu del Segarra-Garrigues
- L'activitat turística vinculada amb el patrimoni cultural, sostenible, l'agroturisme per donar a conèixer al turista les activitats agrícoles que són pròpies de la comarca (la collita de la fruita, tastos de productes, visites a cellers i molins d'oli, etc.)
- El comerç electrònic (posar els productes de l'Urgell a l'abast de tothom des de qualsevol punt del món)
- La sostenibilitat i la salut
- El Canal potser pot tenir algun punt on es pugui fer alguna activitat diferent a l'agrària, per exemple, la navegació en algun tram o bé en alguna bassa

ESTRATÈGIES O ACTUACIONS que caldria emprendre en els propers anys per poder desenvolupar aquests sectors / activitats econòmiques

- Assessorament als empresaris, no només en el moment previ a la creació de l'empresa, sinó també quan l'empresa ja està creada i en funcionament, un acompanyament
- Facilitats als empresaris amb reduccions en els impostos o bé incentius fiscals, adaptar els impostos
- Foment de les cooperatives
- Coordinar els serveis que actualment hi ha repartits entre diferents entitats vinculats amb la creació d'empreses, l'ocupació, etc. i que s'acompanyi als nous empresaris
- Donar suport a les petites explotacions agràries de la comarca
- Reactivar i donar nous usos als equipaments actuals (Escola Agrària, Escola d'Art i de Disseny, etc.) per optimitzar aquests equipaments ja existents, per exemple, els alumnes que al matí fan classe a l'Escola d'Art i de Disseny, a la tarda poden aprofitar l'equipament i fer una exposició de les seves obres)
- Potenciar la cultura: el sector del teatre, la cultura, l'artesania, a tots els pobles com a marca singular de la comarca
- Potenciar les activitats agroalimentàries amb sinergia amb el turisme, Possibilitats de creixement mitjançant la investigació, la innovació, la qualitat, etc., facilitar noves explotacions gràcies al nou canal
- Creació de nous productes diferenciadors, i noves ofertes de serveis, en relació amb l'agricultura i la producció agroalimentària
- Crear un equip de treball interdisciplinari per promoure el desenvolupament de l'Urgell, amb la col·laboració dels privats que poden participar com a professionals experts

Grup 3

SECTORS / ACTIVITATS ECONÒMIQUES / ACTIUS poden generar dinamisme econòmic, crear ocupació, atraure noves empreses i/o desenvolupar la comarca en els propers anys?

- La creació d'un escorxador que permeti donar sortida a la cabana porcina extensa i important que hi ha a la comarca (actualment, a la comarca hi ha moltes explotacions porcines però no hi ha servei d'escorxador; la creació d'un escorxador permetria donar una sortida a l'activitat porcina de la comarca i alhora crearia ocupació, directa i indirecta)
- Un sector agroalimentari potent
- L'agroturisme vinculat amb les explotacions agràries i agroalimentàries de la comarca
- La producció ecològica, de qualitat i de proximitat

ESTRATÈGIES O ACTUACIONS que caldria emprendre en els propers anys per poder desenvolupar aquests sectors / activitats econòmiques

- Fomentar la producció ecològica (actualment a Catalunya no hi ha cap comarca que destaquï per ser una comarca ecològica, que l'Urgell sigui pionera en producció ecològica i destaquï per ser una comarca líder en producció ecològica, pot ser un distintiu i un valor afegit)
- Crear una marca que associï els productes de l'Urgell i la comarca amb qualitat, valor afegit, producció ecològica i donar valor a aquesta marca (actualment s'està començant a impulsar amb els vins de la vall del Corb i la marca Vins del Corb, a Verdú també és molt destacada la producció de vinya per a cava, per tant, hi ha elements existents)
- Vincular el turisme amb el sector agrari (agroturisme)